

Prešeren in mi

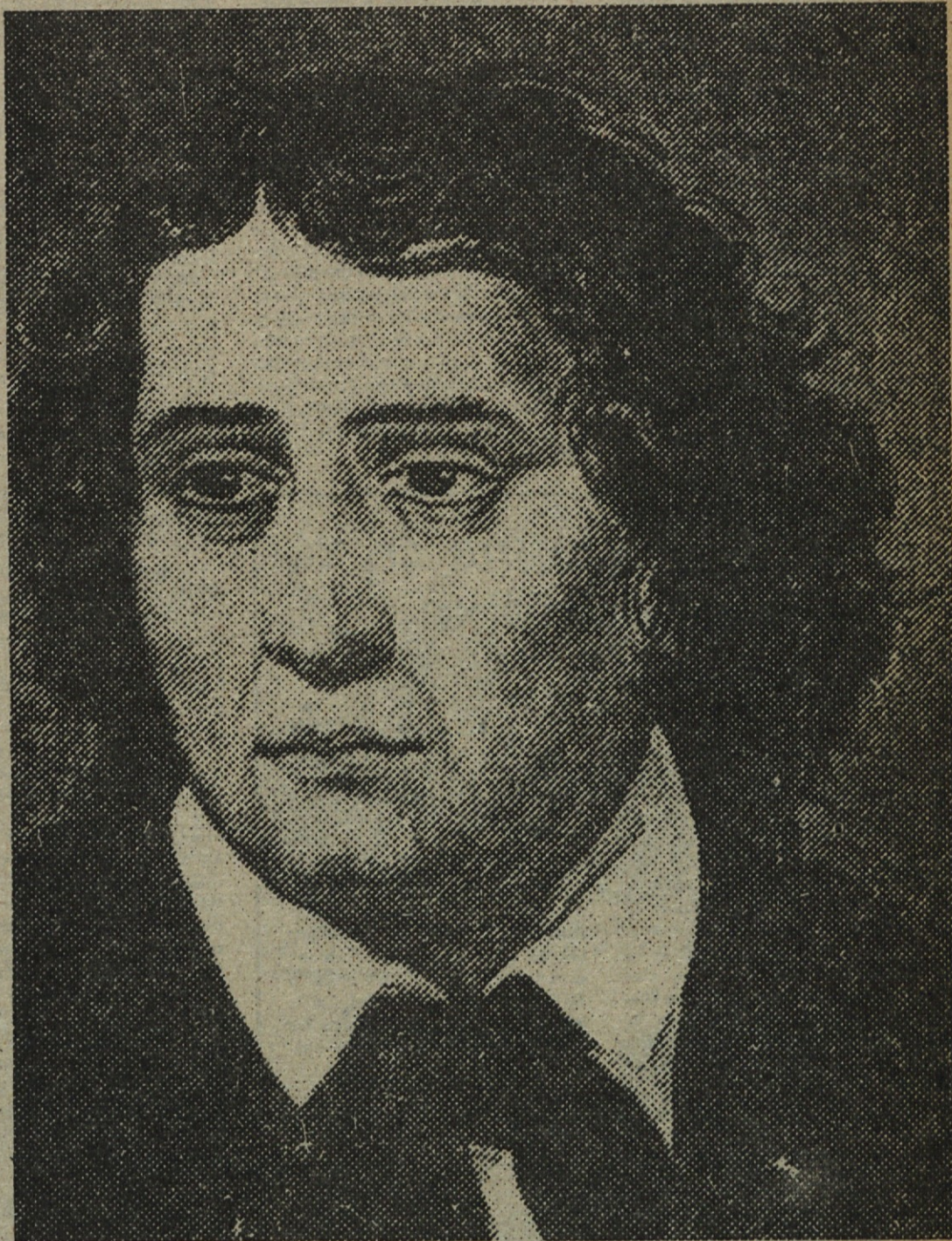
Vrba, prijazna in tiha vasica pod mogočnim Stolom, kjer se je 3. decembra leta tisoč osemsto rodil France Prešeren, je postala najpomembnejši kraj na slovenskem literarnem zemljevidu. Ta sloves ji je pridobil pesnik, čigar Poezije so našo dotlej še skromno poezijo dvignile na stopnjo evropskega pesniškega ustvarjanja. Z njimi se je postavil Prešeren ob stran največjih oblikovalcev besedne lepote, in kar Angležem pomeni Byron, Rusom Puškin, to pomeni Slovencem France Prešeren.

Prešeren je naš osrednji duh, čigar pesem je postala ne le potrdilo naše kulture in s tem tudi naše narodnosti, ampak pomeni hkrati simbol našega hrepenenja po lepoti, po tej skrivnosti, ki nas združuje z najglobljim bistvom vsega, kar je. Zato je sleherni jubilej, ob katerem se spominjamo tistega, ki nam je vse to dal za ceno svoje srčne krvi in priboril z žrtvijo svojega življenja, pomemben praznik za ves naš narod, praznik, ob katerem se moramo vsi Slovenci pokloniti duhu našega umetnika.

Toda slavljenje nam ne sme nikoli postati samo sebi namen. Prešeren nam ne sme biti zgolj predmet znanstvenega raziskovanja, ne zgolj predmet spoštovanja, ampak živo bogastvo našega duha, s katerim bomo danes in jutri in zmerom krepili svojo zavest in v katerem bomo vselej našli oporo.

Prešerna ne slavimo samo zaradi jezika, tudi ne samo zaradi njegove dovršenosti in lepote. Jezik je bil Prešernu zunanje znamenje slovenstva, kateremu je predvsem služil s svojo pesmijo, tudi tedaj ko je vanjo izlival najbolj osebno bolečino svojega srca. Prešeren je bil pesnik idealne in plemenite človečnosti, ki ga je sebičnost družbe in spačenost narave globoko ranila v srce. Družba, v kateri je živel, mu je dala okusiti njene krivice. O tem priča tudi njegova ljubezenska pesem, kjer prav tako čutimo na dnu hrepenenja po lepoti in človečnosti, ki sta bili Prešernu ne le izvor, ampak tudi končni namen in cilj vse umetnosti.

Pesniško ustvarjanje je bilo Prešernu skrivnosten in težak poklic, ki zahteva od človeka, da nosi v sebi »ali pekel ali nebo«, kar pomeni, da v boju za svojo dušo, za narod, za

človeštvo nikoli ne omaga. Zato je njegova poezija za nas kot Slovence in kot Jugoslovane neizčrpen vir, iz katerega moramo venomer zajemati, če hočemo živeti in bogatiti sami sebe.

Tudi v Gradisu smo letos obudili spomin na velikega slovenskega poeta s proslavo, ki je

bila v soboto, 6. februarja v veliki sejni sobi skupnih služb. Več o sami proslavi, ki jo je za vse mladince Gradisa organiziral koordinacijski svet OO ZSMS GIP Gradis, lahko preberete v tej številki Gradisovega vestnika.

Sklepi 13. seje delavskega sveta delovne organizacije

XIII. redna seja delavskega sveta GIP Gradis je bila 2. februarja letos v veliki sejni sobi na skupnih službah. Med številnimi sklepi je delavski svet sprejel tudi naslednje:

— Tovarišema Jožetu Ločnikarju in Stanetu Fidlerju je prenehala funkcija delegatov pred potekom časa za katerega so bili izvoljeni, ker sta oba bila izvoljena za direktorja, prvi za direktorja tozda GE Ljubljana in drugi za direktorja tozda Strojno prometni obrat Ljubljana.

— Zato, ker vse temeljne organizacije še niso poslale svojih stališč oziroma pripomb na osnutek Statuta delovne organizacije GIP Gradis, na osnutek Samoupravnega sporazuma o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih med delavci delovne skupnosti skupne službe in delavci temeljnih organizacij v delovni organizaciji GIP Gradis, na osnutek Samoupravnega sporazuma o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih med delavci

temeljne organizacije Inženiring in delavci temeljnih organizacij v delovni organizaciji GIP Gradis in na osnutek Pravilnika o notranji arbitraži, se razprava podaljša do 15. februarja 1982.

— Delavski svet delovne organizacije je imenoval komisijo za pripravo predloga za razporeditev sredstev, pravic in obveznosti na tozdu Inženiring v sestavi: Janez Božič, Jernej Ravnikar, Cilka Krivec, Vekoslav Pečnik in Ivan Ciringer. Komisija mora predlog pripraviti do 26. februarja letos in ga poslati v razpravo vsem temeljnim organizacijam. Javna obravnava predloga bo trajala do 15. marca letos. Po končani razpravi bo komisija uskladila morebitne pripombe in predloge ter pripravila dokončen predlog Samoupravnega sporazuma o razdelitvi sredstev, pravic in obveznosti na tozdu Inženiring in ga poslala v sprejem temeljnim organizacijam. Rok za sprejem tega sporazuma je 1. maj 1982.

VOLITVE

— Delavski svet delovne organizacije je sprejel tudi sklep o razpisu volitev v delavski svet delovne organizacije. Volili bomo 60 delegatov za dobo dveh let. Posamezni tozdi bodo dali v DS DO od 1 do 8 delegatov.

— Razpišejo se volitve v odbor samoupravne delavske kontrole. Vsaki tozdi in delovna skupnost dajo po enega delegata, za mandatno dobo dveh let.

— Razpišejo se volitve na listo arbitrov na podlagi 103. člena Samoupravnega sporazuma o združitvi v delovno organizacijo GIP Gradis. Vsaki tozdi in delovna skupnost voli na listo arbitrov, po enega arbitra, delavski svet delovne organizacije pa tri arbitre. Arbitri se volijo za dobo štirih let.

— Zgoraj omenjene volitve bodo izvedene 11. marca 1982.

— Delavski svet je potrdil tudi volilne komisije v vsakem tozdu, in delovni skupnosti, kakor tudi komisije za pripravo volilnih imenikov.

— Imenovana je tudi volilna komisija na ravni delovne organizacije GIP Gradis, ki bo skrbela za izvedbo zgoraj omenjenih sklepov v sestavi Ljiljana Mesarič — predsednik, Cveto Pavlin — tajnik in Jožica Platin — član.

»KORISTNI PREDLOGI« NAJ SE JAVNO OBJAVLJAJO

— Tovariša Vlado Čač in Peter Ilc iz GE Maribor sta se pritožila na delo komisije za inventivno dejavnost delovne organizacije in predlagala, da naj se vsi koristni predlogi javno objavljajo v Gradisovem vestniku, mesečno ali dvakrat mesečno, v kolikor ne v Gradisovem vestniku pa kako drugače.

— Delavski svet delovne organizacije je zato sprejel sklep naj komisija za inventivno dejavnost delovne organizacije da pismeni odgovor, kje se objavljajo »koristni predlogi«.

PRAVILNIKI IN SAMOUPRAVNI SPORAZUMI

— Vsi tozdi še niso dali soglasja na predlog Pravilnika o prejemkih iz materialnih stroškov. Zato se razprava podaljša do 15. februarja.

— Delavski svet je dal v sprejem Samoupravni sporazum o združevanju deviz v zunanjetrgovinskem

prometu. Rok za sprejem je 2. marec 1982 leta. Sprejmejo ga delavski sveti tozdog.

— Začne se postopek za izdelavo Pravilnika o ravnanju z odpadki. Gradivo bo pripravila splošna služba na delovni skupnosti skupnih služb in ga poslala v razpravo vsem tozdom.

TOZDI INŽENIRING SE VČLANI V SPLOŠNO ZDRUŽENJE ZA INŽENIRING

— Delavski svet delovne organizacije je sprejel tudi sklep, da naj se gradisov tozdi Inženiring včlani v Splošno združenje za inženiring. Imenoval je tudi delegata za skupščino Splošnega združenja za inženiring tovariša Vilija Štuklja in njegovega namestnika, tovarišico Vesno Gregorič.

POROČILO ODBORA ZA INFORMACIJE

— Delavski svet je vzel na znanje poročilo odbora za informacije in uredniškega odbora. Povzemamo nekaj osnovnih ugotovitev in misli: Gradisov vestnik je izhajal redno mesečno, vendar v njem vsi tozdi niso bili enakomerno zastopani, nekateri v vsaki številki, drugi pa le v eni ali dveh številkah; v Gradisovih obveščilih so bila redno objavljena poročila o poslovanju in osebnih dohodkih, druge službe pa se obvestil niso posluževale; več je bilo narejenega za večjo publiciteto Gradisa v dnevnem časopisju, saj je bilo v sredstvih javnega obveščanja objavljeno čez 240 prispevkov o Gradisu; Odbor za informacije je ob koncu leta obiskal vse tozde, da bi ugotovil dejansko stanje informiranja in spodbudil delo komisij za obveščanje; letos bo treba posebno pozornost posvetiti obveščanju naših delavcev v tujini, le-to mora potekati enotno in centralno, tozdi pa so podprli predlog o nakupu televizorja z magnetoskopom...

— Imenovana je bila komisija v sestavi Milka Marc-Kloboves, Stane Uhan, Alojz Cepuš, Janez Raušl, Ludvik Šnajder in Franjo Štromajer, ki naj v roku dveh mesecev pripravi predlog, kako izboljšati obveščanje v Gradisu, kakšnih oblik informacij se bomo v bodoče posluževali, s tem, da se pripravi tudi predračun stroškov. Ista komisija bo pripravila tudi celotno organizacijo službe za informiranje.

C. Pavlin

Znižana članarina ZK za 26,8 odstotka

Na seji 10. februarja letos je predsedstvo CK ZKS potrdilo predlog finančnega načrta ZKS in njegovih organov za leto 1982, ki ga je pripravila administrativno finančna komisija. Finančni načrt je stabilizacijsko naravn, saj ne predvideva sredstev za nove zaposlitve v organih ZKS. Predsedstvo je osvojilo tudi predlog znižanja lestvice članarine ZKS, po katerem se bodo sredstva članarine zmanjšala za 26,8%. Po predlogu se bo članarina zmanjšala vsem članom ZK Slovenije. Najnižja članarina bo en dinar za tiste, ki imajo osnovo osebnega dohodka do 4.000 dinarjev, najvišja pa

znaša 3% za osebne dohodke višje od 30.000 dinarjev.

Načelo solidarnosti se še naprej uveljavlja s tem, da člani z višjimi osebnimi dohodki plačujejo tudi večjo članarino. To je že drugo znižanje članarine ZK v manj kot enem letu, saj je zadnjič bila članarina znižana 1. maja lani.

Člani ZKS bodo nižjo članarino plačevali od 1. marca. Denar zbran s članarino bo razdeljen takole: 50% bodo prejeli občinski komiteji ZKS, 30% CK ZKS, 10% glasilo Komunist, 3% predsedstvo CK ZKJ, 7% pa bo šlo v rezervni sklad ZK Slovenije.

Osnova OD	Predlog članarine ZK	Struktura članov %
do 4.000	1 dinar	0,1
4.001 do 5.000	5 dinarjev	0,3
5.001 do 6.000	15 dinarjev	0,7
6.001 do 7.000	20 dinarjev	1,7
7.001 do 8.000	30 dinarjev	4,0
8.001 do 10.000	50 dinarjev	15,0
10.001 do 12.000	1%	26,0
12.001 do 15.000	1,5%	20,0
15.001 do 20.000	2%	22,0
20.001 do 30.000	2,5%	8,0
nad 30.000	3%	2,2

Kovinski obrati Maribor v letošnjem letu

Težave s katerimi se zadnja leta srečujemo v gradbeništvu niso obšle niti ostalih spremljevalk gradbeništvu. Eni so se v novonastalem položaju znašli bolje, drugi slabše. Med prve sodi vsekakor tudi naš tozdr Kovinski obrati iz Maribora. Poslovno leto 1981 so zaključili, sodeč po podatkih, ki so jih imeli koncem januarja, kar uspešno.

Uspešni so bili na večjih področjih. Planske naloge so izpolnili, jugoslovanskemu tržišču so ponudili prvi domač asfaltni finiše, vključili so se tudi v izvozna prizadevanja našega gospodarstva, družbenopolitična aktivnost v tozdu je bila zadovoljiva, aktivno pa so sodelovali tudi pri vseh akcijah na nivoju delovne organizacije. Vse to in še marsikaj je bilo odločilno, da so Kovinski obrati tudi lansko leto dobili priznanje — Gradisovo diplomu kot najuspešnejši tozdr med gradisovimi obrati.

ZA ASFALNI FINIŠER JE VELIKO ZANIMANJE

Zelo uspešna je bila lanskoletna predstavitev asfaltnega finišeja na Zagrebškem velesejmu in potem na Zgornji Radgoni. »Predstavniki številnih gradbenih delovnih organizacij se zanjajo za nakup našega finišeja«, je dejal direktor tozdra Kovinski obrati Maribor tovariš **Rajko Purnat**. »Saj to je tudi razumljivo, ker smo dosedaj finišeje uvažali iz zahodnoevropskih držav in jih plačevali v devizah. Letna vrednost uvoza finišejev je znašala okoli 200 milijonov dinarjev. Sedaj se ponuja možnost nabave kvalitetnih finišejev za dinarje.«

Prvi finišeer narejen v Kovinskih obratih Maribor je zelo uspešno preštal vse preizkuse. Med drugim so

prototip testirali tudi strokovnjaki mariborskega Nigrada. O njem se je zelo pohvalno izrazil tudi Franc Sorger, strojnik finišeja Vögelle, ki ima že večletne izkušnje pri delu s takšnimi stroji.

Asfaltni finišeer K-6 so strokovnjaki testirali na štirih gradbiščih in pod zelo težkimi pogoji. Finišeer je delal pri razširitvi asfaltne ploščadi pri Nigradovi asfaltni bazi, pri asfaltiranju industrijske ploščadi za Tovarno dušika Ruše, pri asfaltiranju ceste na Čermenico in pri asfaltiranju velikih ploščadi za JLA v kasarni na Meljski cesti in kasarni Ob železnici.

Pri testiranju je finišeer vgradil približno 15.000 kvadratnih metrov asfaltne zmesi iz bitugramoza v zelo neugodnih vremenskih razmerah (sneg, nizke temperature, zmrzal) novembra in v začetku decembra lanskega leta. Te meritve so pokazale dobre rezultate.

»Zanimanje za naše finišeje je tako veliko«, je nadaljeval tovariš Purnat, »da bi lahko takoj prodali najmanj 20 finišejev K-6. Težava pa je ravno v tem, da proizvodnja ni stekla tako kot smo v začetku predvidevali in da zato ne bomo mogli zadovoljiti vseh kupcev. Tako je sedaj na našem seznamu 52 možnih kupcev, od katerih bi vsaj polovica hotela imeti finišeer takoj, kar pa seveda za enkrat ni možno.«

V planu za letošnje leto imajo 12 finišejev, od katerih je prvih pet nulta serija. Za dva sta že sklenjeni pogodbi (Kutina in Zrenjanin), za preostale tri pa bodo pogodbe podpisane že ta mesec. Tej trije finišeerji bodo prodani v Slovenijo.

Med tem je prišlo tudi do nekaterih konstrukcijskih sprememb na fi-

nišeerju in tudi nekaj izboljšav. Tako bodo že finišeerji nulte serije imeli vgrajen motor iz TAM-a, ki bo za 30 odstotkov močnejši od motorja »Torpedo« Rijeka, ki je vgrajen v prototip.

LETOS NEKOLIKO MANJ ASFALJNIH BAZ

»Če bi mi samo pred dvema leti nekdo trdil, da bo celotni prihodek od asfaltnih baz enak celotnem prihodu od prodaje finišejev, bi mi zelo težko verjel, letos pa ugotovljamo, da je to tako,« je nadaljeval tovariš direktor. Za letošnje leto imajo v Kovinskih obratih Maribor v planu sedem asfaltnih baz, kar predstavlja 90 milijonov dinarjev celotnega prihodka, prodaja finišejev pa bo dala 88 milijonov celotnega prihodka.

Za dve asfaltni baze že imajo sklenjene pogodbe, preostalih pet

pa bodo prodali do maja meseca.

Letošnji plan Kovinskih obratov Maribor je tak, da so planirali 300 milijonov dinarjev celotnega prihodka, 140 milijonov dohodka in zaposlenost nekaj več kot 260.

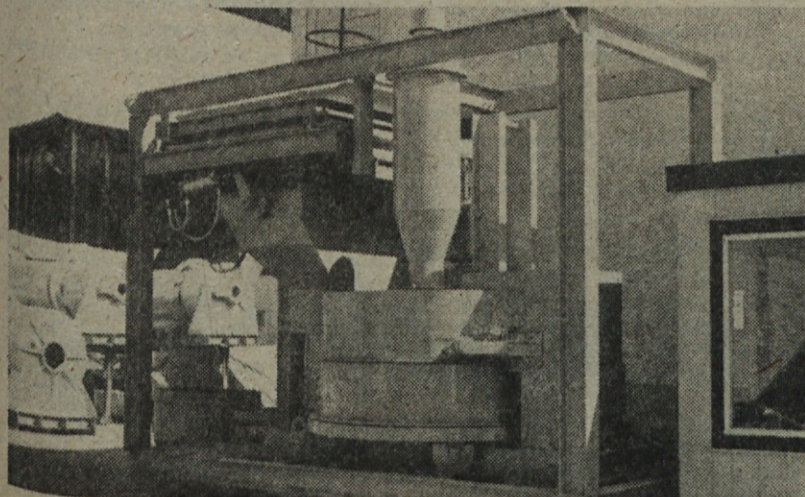
LETOS VEČ IZVOZA

»V planu celotnega prihodka za letošnje leto smo planirali tudi 18 milijonov dinarjev, ki jih bomo pridobili z našim nastopom v tujini,« je naglasil tovariš Purnat in nadaljeval: »V ognju imamo nekaj železa, kot se to po domače pove. Če bosta LIO in Jelovica iz Škofje Loke izpolnili svoje, moram reči, zelo ambiciozne izvozne načrte, potem ne bo tudi za nas nobene bojazni, saj pri tem nastopu sodelujemo tudi mi kot podizvajalci za krovsko-kleparska dela, kar nam bo navrglo lepo vsoto deviz.

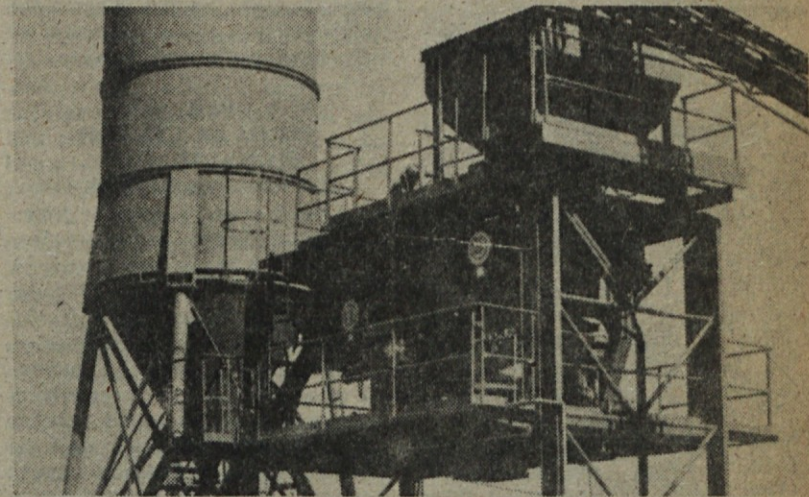
nadaljevanje na 4.str.

Da je bil prototip finišeja narejen je bilo treba vložiti ogromno truda. Na sliki so trije delavci iz proizvodnje, ki so s svojim delom največ prispevali k njegovi izdelavi

Letos bodo v Kovinskih obratih Maribor naredili 40 mešalcev za beton

Baza za cestno stabilizacijo, izdelek Kovinskih obratov Maribor obratuje pri Nigradovi asfaltni bazi

V letu 1982 bomo več kot 60 odstotkov proizvodnje izvozili

TOZD LIO Škofja Loka

Gradbenim delovnim organizacijam in njihovim temeljnim organizacijam v preteklem letu ni bilo lahko poslovati. Investicijska poraba se je v domovini precej skrčila, tako da so številne gradbene delovne organizacije s težavo pridobile dovolj dela za svoje delavce in zato precej težko poslovale. Gradis, največja slovenska gradbena delovna organizacija se je pravočasno pripravila za nastop na zunanjih tržiščih, pa so zato imeli manj težav v poslovanju. V izvozna prizadevanja se je zelo aktivno vključil tudi gradi-

sov tozđ Lesno industrijski obrat iz Škofje Loke, saj so skupaj z Jelovico opravili veliko delo na potresnem območju juga Italije v pokrajini Calabrija, saj so v šestih mesecih postavili čez 1500 montažnih hišic s skupno površino 100.000 kvadratnih metrov.

Prav zaradi posla v Italiji in pa seveda nastopa v Iraku, kjer delajo že dalj časa, so v Lesno industrijskem obratu Škofja Loka planske naloge v celoti izpolnili in jih celo preseglji. Kako pa bo v letu 1982? V LIO so nam povedali, da bodo tudi letos na-

daljevali z lanskoletnim načinom dela in še dodatno okrepili svoj izvoz, saj je ob pomanjkanju dela za gradbenike v domovini tudi za lesarje manj dela.

Vsaj 60% svoje proizvodnje bodo izvozili in to večino, med 85% in 90% na konvertibilno področje ostalo pa v Sovjetsko zvezo, kjer bo LIO, seveda v sodelovanju z Jelovico gradil naselja v okviru skupnega nastopa slovenske gradbene operativne v Sovjetski zvezi.

Tudi v letu 1982 bo gradisov Lesno industrijski obrat še razširil svoje poslovanje v Iraku, kjer že sedaj veliko delajo. Precej si v LIO obetajo od nastopa na mednarodnem sejmu montažne stanovanjske gradnje, ki bo aprila meseca letos v Bagdadu in kjer bodo predstavili svoji dve montažni hiši. Na tem sejmju bodo izbrani izvajalci montažne stanovanjske gradnje, za katero je iraška vlada že razpisala natečaje. V LIO upajo, da bodo med izvajalci tudi oni, seveda v sodelovanju z Jelovico, saj bodo letos tako kot lani pri vseh izvoznih poslih sodelovala Jelovica.

Uvodoma omenjen nastop v Italiji je za sedaj zaključen, vendar v LIO upajo, da s tem še ni konec njihovega dela v Italiji, saj se gradnja na potresnem območju še nadaljuje. Gre za drugo fazo v kateri se bodo gradili stalni stanovanjski montažni objekti (montažni predvsem zaradi izredno nenosilnega in nestabilnega terena na tem območju). V LIO upajo, na osnovi dosedanjih razgovorov, da bodo tudi oni v letošnjem letu sodelovali pri tej gradnji, saj so si s svojim delom v prvi fazi postavljanja začasnih montažnih naselij (postavili so 30% vseh montažnih hiš v Kalabriji, ostalo pa druga zahodnoevropska gradbena podjetja) pridobili veliko zaupanje in spoštovanje.

Razen omenjenega, v LIO pravijo, da bodo svoje delovanje razširili

tudi na Nigerijo in Sovjetsko Zvezo. V Nigeriji bodo gradili montažno stanovanjsko naselje v okviru Gradisovega nastopa v tej deželi, v Sovjetski Zvezi pa naselje pri gradnji Plinovoda.

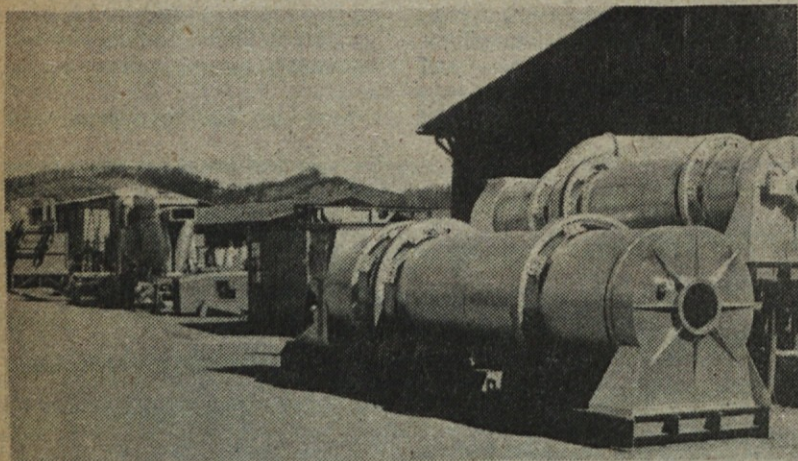
V Gradisovem Lesno industrijskem obratu planirajo, da bodo skupaj z Jelovico v letu 1982 prodali v tujino in to večino na konvertibilno področje okrog 120.000 kvadratnih metrov stanovanjske površine v različni začasnih in stalnih stanovanjskih montažnih objektih. Ta plan bodo sigurno dosegli, saj je ob pomanjkanju dela v domovini to edini izhod. Težav z lesom upajo, da ne bodo imeli, saj imajo v okviru sozda GLG narejen srednjeročni plan, s katerim je točno določeno kako in koliko lesne mase bo dobila katera članica sozda. Ob možnem pomanjkanju lesa pa si pomagajo z uvozom iz Sovjetske Zveze.

Ob vsem omenjenem pa v LIO pravijo, da nikakor ne bodo zamenjali domačega trga, saj verjamejo, da bo kriza minila in da bo takrat dosti dela tudi doma. Celotno potrebo domače gradbene operativne bodo pokrivali tudi v bodoče ne glede na angažirnost v tujini. Sedaj predstavlja delež mizarstva, ki je v največji meri zaposlen pri stanovanjski gradnji 25% celotnega prihodka. Tudi primarna predelava lesa bo ostala na sedanji ravni, saj tudi le-ta gre pošredno v izvoz.

V letu 1982 bodo delavci gradisovega Lesno industrijskega obrata iz Škofje Loke še naprej delali tudi v Srbiji in takoj ko bo investitor imel dovolj sredstev začeli v Aleksincu graditi stanovanjsko naselje v katerem bo 250 stanovanjskih hiš. Zaključen so tudi razgovori za sodelovanje s splitskim gradbenim podjetjem Ivan Lučić Lavčević, ki je eno od največjih na Hrvaškem. Gre za skupen nastop na domačem kot tudi na inozemskem tržišču.

CVETO PAVLIN

nadaljevanje s 3. str.

Deli za asfaltno bazo čakajo na končno montažo

Razen tega računamo na prodajo nekaj sezignalnih naprav v Irak. Eno smo že prodali in povratne informacije, ki smo jih dobili, so take, da lahko računamo na dodatni izvoz, ker je kupec z našim izdelkom zadovoljen. Zato upamo, da bomo preko sozda Šipad uspeli izvoziti še štiri sezignalne naprave.

Na nekaj deviz pa računamo tudi od izvoza betonarn, ki jih izdelujejo Kovinski obrati Ljubljana in v katerih je od 25 do 30 odstotkov delov, ki jih naredimo v naših obratih. O tem se bomo morali še pogovoriti s KO Ljubljana.

Letos prvič se bomo pojavili tudi v CSSR. Izvozili bomo za 3,5 milijona dinarjev delov za rekonstrukcijo asfaltnih baz. Upamo, da v kolikor bo naš nastop v CSSR dobro ocenjen, dobili še dodatne rekonstrukcije baz. To je klirinsko področje, ki ga nikakor ne bi smeli zanemarjati.

Poleg tega predvidevamo da bomo marca ali aprila skupaj z Kovinskimi obrati Ljubljana na Češkem predstavili kompletan proizvodni program obeh obratov in prepričan sem, da rezultati ne bodo

izostali ter da bomo mi in tudi Kovinski obrati Ljubljana izvažali naše izdelke tudi na Češko.

Vodimo tudi že razgovore za plama naših asfaltnih baz v Libijo, Bolgarijo in še nekatere dežele, upamo pa, da bomo udeleženi tudi pri delih, ki naj bi jih Gradis dobil v Sovjetski zvezi. Za nas je zanimiva tudi Nigerija in o nastopu na tem tržišču že potekajo razgovori.

NOV PROIZVOD — STROJ ZA CESTNO SIGNALIZACIJO

Tudi v letošnjem letu bodo starokovnjaki Kovinskih obratov Maribor, v sodelovanju z zunanjimi strokovnjaki predstavili nov proizvod, ki tudi nekako predstavlja logično nadaljevanje asfaltnega programa. To bo stroj za cestno signalizacijo. Želja vseh je, da bi le-tega predstavili na spomladanskem Zagrebškem velesjmu in da bi jeseni začeli z redno proizvodnjo, saj imajo za letos planiranih 10 komadov, kar je nekaj več kot 15 milijonov dinarjev celotnega prihodka.

CVETO PAVLIN

Bo lesne mase dovolj?

Dr. Stanko Šram predaval v Ljubljani

»Mostovi so moja ljubezen«

Sredi januarja letos točneje 14. januarja je bila dvorana Republiške skupnosti za ceste SR Slovenije zasidena dobesedno do zadnjega kotička, saj nekateri izmed več kot 200 poslušalcev sploh niso mogli v dvorano. Razlog za tak interes je bil v tem, da je imel predavanje o gradnji sedaj že znamenitega Titovega mostu na otok Krk, njegov graditelj

Dr. Stanko Šram, vodja gradnje mostu na otok Krk je predaval v Ljubljani

dr. Stanko Šram, dipl. gr. inž. Predavanje je organizirala Zveza gradbenih inženirjev in tehnikov.

Za sodelovanje in pomoč v pripravi tega prispevka, smo posneli našega priznanega strokovnjaka in tudi dolgoletnega sodelavca Maksa Megušarja dipl. gr. inž., ki nam je dal na voljo gradivo katero je imel pripravljeno za Gradbeni vestnik in iz katerega smo naredili kratek povzetek za naše bralce.

Predavanje dr. Šrama je poleg izvornih tolmačenj o gradnji, poživljalo še 150 barvnih diapozitivov in dva krajša filma. Poleg tega so organizatorji predavanja vse udeležence presenetili še s tem, da so vsi dobili fotokopije, s številnimi tehničnimi podatki opremljenega prospekta, ki ga je pod imenom »Most kopno-Sv. Marko-otok Krk« izdalo beograjsko podjetje Mostogradnja, ki je zgradilo tega velikana med vsem svetovnimi mostovi.

Tovariša Šrama, vodjo gradbenih del pri štiriletni gradnji krškega mostu, katerega številni svetovni strokovnjaki upravičeno hvalijo z vsemi superlativi in štejejo med rekorderje v svetu, smo slovenski gradbeniki spoznali že med samo gradnjo, ker smo od začetka gradnje do njene dovršitve, organizirali več uspešnih strokovnih ogledov.

Inženir Šram, ki je malo pred tem predavanjem doktoriral na zagreb-

ški univerzi, se je vsem obiskovalcem gradnje »zapisal v srce« zaradi izjemne tovariške odprtosti in skromnosti, hkrati pa zaradi bleščečega strokovnega znanja s področja graditve mostov pri nas.

Ko je koncem leta 1980, skupaj s svojim najtesnejšim strokovnim sodelavcem, glavnim projektantom mostu na Krk, dipl. inž. Alijo Stojadinovičem prejel naše najvišje družbeno priznanje, nagrado AVNOJ-a, smo se skupaj z njim čutili ponosne tudi mi slovenski gradbeni inženirji in tehniki. Ob naši tedanji čestitki, smo zato upravičeno zapisali »da je prav gotovo prišla v prave roke«.

Vpovojni Jugoslaviji so prvi načrti za most na otok Krk, bili narejeni že pred petnajstimi leti, vendar je vmes poteklo še dosti vode, dokler ni bila po več zapletih, končno leta 1975 osvojena ponudba beograjske »Mostogradnje«, vodstvo vseh del pa je bilo poverjeno inženirju Šramu.

Od večih predlogov in inačic, je zmagal med možnimi konstrukcij-

skimi oblikami staroklasični lok kot osnovna arhitektonska prvina, seveda betonski in povrhu vsega še čisto svojske izvedbe, zato ker sedaj poteka skozi oba rekordno dolga oboka tudi jugoslovanski naftovod med celino in otokom Krkom.

Strokovno izredno zahtevna naloga — zgraditi prvi most na svetu brez opornih odrov in stebrov — je bila opravljena tako odlično, da so podatki o tej gradnji že našli pot v strokovno literaturo.

Čeravno precej redkobeseden, je doktor Šram ob našem srečanju v Ljubljani mimogrede, v prijetnem razgovoru rahlo otožno »zaupal«: »Zdaj ko je vse končano, čutim neko praznino, ker sem resnično zaljubljen v mostove. To kar smo dosegli s Krškim mostom, je vsekakor delo ene generacije, ki je imela izjemno srečo, da je lahko gradila tako velik objekt. Ta praznina bo trajala toliko dolgo, dokler se ne bom lotil novega, sličnega dela. Vem pa predobro, da to ni odvisno le od

mojih želja. To so investije desetletja.«

Ko je pred dobrimi štiristo leti (leta 1566) slavni turški gradbenik Hajredin zgradil prvi sedaj zgodovinsko znani most čez Neretvo v Mostarju, so ta most dolgo uvrščali med prvovrstna dela takratne orientalske arhitekture. Po tolikih stoletjih so sodobni Hajredini zgradili nov, drugačen, pa vendar v mnogem sličen ločni most, ki ga bomo naslednja desetletja občudovali »sodobniki«, pa tudi rodovi zanamcev. Že sedaj se mu klanjajo številni tuji strokovnjaki in popotniki, posebej še, če se ob vrtoglavi višini 67 m nad gladino zagledajo v morsko globino kjer se ob viharjih, ki tu niso redki, spodaj preniyo močni morski valovi.

Naš dragi prijatelj Stanko Šram, pa medtem tiho in zamišljeno »komaj čaka, da bi kmalu, kje spet začeli graditi kakšen nov most«.

Zaželimo mu »srečo junaske«.

C. Pavlin

Hvala vam veterani iz SPO

Cas se ne ustavi, prinaša pa mnogo, rojstvo, srečo, nesrečo in tudi smrt.

Pred mnogimi leti smo se postopoma spoznavali na naših delovnih mestih po gradbiščih in delavnicah. Z delom smo pričeli pretežno mladi, eni v času obnove po vojni, drugi malo kasneje.

Nekateri smo orožje zamenjali za orodje in stroje ter šli v nov boj, v boj obnove. Če se ozremo v tisti minuli čas, ko smo začeli na ruševinah, dejansko z golimi rokami in lačni, smo si morali prej izdelati orodje in stroje, oziroma stare in poškodovane popraviti.

Srečevali smo se z raznimi težavami in problemi, vendar smo jih reševali z dobro voljo in medsebojnim razumevanjem. Delo in medsebojno razumevanje nas je združevalo, pridobivali smo izkušnje, obvladovali smo nove tehnične pridobitve in začeli upravljati sodobne in moderne stroje. Ob delu smo se začeli vse bolj spoznavati in ceniti, postajali vse boljši prijatelji. Dolga leta smo se srečevali kot delavci — prijatelji na žerjavih, montažah in ob jekleni cesti — žerjavni progah.

Delo je od nas terjalo velike napore, ne samo v preteklem ampak tudi v minulem obdobju. Nešteto krat smo bili odtgnani od svojih družin tudi ob dela prostih dneh in praznikih. Bili ste tisti, ki niste vedeli nikoli do danes reči »ne«.

Vaše zdravstvene knjižice so ostale in ostale skoraj prazne. Bolezni

niste poznali, vse manjše bolezni ste zdravili z delom, zavedajoč se, da delo mora biti opravljeno. Znali ste za delo prijeti in se znali tudi ob redkih prilikah poveseliti.

Cas je med tem šel naprej, ni se ustavil niti za trenutek. Z radostjo ugotavljamo, da ste nekateri ostali zvesti pripadniki Gradis-u nad trideset let. Kolektiv Gradis-a je ponosen na take delavce, ki predstavljajo močno in zdravo jedro. Taki delavci so mojstri svojega dela in so z veliko pripadnostjo pripravljeni sprejeti delo povsod tam, kjer je interes Gradis-a.

Trideset in več let je za nami. Za nami ostajajo spomini na opravljeno delo, razni objekti, stanovanjske hiše, tovarne, elektrarne, mostovi. Na vaših obrazih je čas utisnil sledove truda, posledice naporov in večkrat neprespanih noči pod težkimi pogoji dela. Napočil je čas, ko bomo spregli delovne skrbi, torej čas zasluženega počitka.

Naši listi Gradisovega drevesa so porumeneli in so začeli odpadati. Na teh mestih bodo zrastle novi — sveži. Rastli bodo mnogo lažje vendar najbrž ne bodo tako trdoživni. Eden izmed takih trdoživih listov je bil naš sodelavec in prijatelj FARKAŠ, ki je najstarejši žerjavist po stažu ne samo pri Gradis-u ampak tudi v slovenskem merilu. Lansko leto v novembru je predal svojega konjička — žerjav, ki je leta in leta hodil na razne višine ga stregel in objemal hladno konstrukcijo. Lahko trdim,

da je eden izmed redkih primerov da je ostal kot žerjavist do upokojitve. Stroge zdravniške kontrole so mnogim preprečile zahtevno in odgovorno delo z žerjavi.

Iz vsega tega se da sklepati, da je naš veteran Štefan FARKAŠ dokaj dobro z zdravjem, kar mu tudi v bodoče želimo, da bi še dolgo užival zaslužen pokoj.

Iz žerjavne skupine so začeli odhajati veterani. Med prvimi se je uradno poslovil Štefan — naslednji pa bodo spregli Alojz KOBAL, Branko FRIS. Delo ste pošteno zaključili. Ne glede na to, da se ne bomo več srečevali na blatnih gradbiščih, na žerjavih, montažah ob žerjavni progah, bomo v nadalje ostali dobri prijatelji, in se občasno vseeno srečevali, če bomo le tako zdravi kot smo dosedaj.

Lahko smo ponosni, ko smo ustvarjali in delali v TITOVEM obdobju, v obdobju velikega napredka, v obdobju samoupravnega socializma, v obdobju, ko je delavec začel jemati oblast v svoje roke. V imenu nas vseh iskrena hvala za do sedaj skupno opravljeno delo. Kljub temu, da je pred vami nekaj težje obdobje, vendar z smelostjo in korajžo ter dobro voljo se bo tudi to prebrodilo. To obdobje pa se jasno ne more primerjati s tistim povojnim. Vse bo šlo z dobro voljo le, če bo mir, kar celi svet želi.

Še enkrat lepa hvala ter mnogo uspeha v nadaljnjem delu.

Ludvik Šnajder

Novice

Gradbišče — naš drugi dom

Dimnik TE Nikola Tesla ni največji v Evropi

V prejšnji številki Gradisovega vestnika smo med novicami iz gradbeništvu objavili tudi vest pod naslovom »TE Nikola Tesla bo imela največji dimnik v Evropi«, kjer je zapisano, da bo ta dimnik z 280 metri višine najvišji v Evropi. Vest smo posredovali iz glasila delovne organizacije Komgrap iz Beograda, in ji tudi verjeli. Vendar so se oglasili nekateri naši bralci in nas opozorili, da je dimnik v Trbovljah še višji, saj meri 360 metrov. Za napako se našim bralcem opravičujemo.

15.000 stanovanj brez stanovalcev

Gradbeniški bum v nekaterih arabskih deželah je vse bolj očiten, po drugi strani pa kaže tudi negativne posledice. Gradi se dobesedno povsod, brez večjih planov in dogovorov, pogosto človek dobi tak občutek, da se gradi samo zato, da bi se gradilo. Tako se na primer v Abu Dabiju gradi veliko več stanovanj, kot so trenutno potrebe in zato že sedaj imajo 15.000 zgrajenih stanovanj v katerih še nihče ne stanuje. Tudi poslovnih zgradb naredijo več kot jih rabijo, saj številne stojijo tudi nekaj mesecev po končani gradnji prazne. V Abu Dabiju so zgradili tudi dva letališča, od katerih je eno med največjimi na svetu, saj letno lahko sprejme preko tri milijone potnikov. Dva sosedna emirata, Dubaji in Sardah imata tudi vsak svoje letališče velikanskih razmer, ki sta, da bi bil absurd še večji, oddaljeni eden od drugega le borih osem kilometrov. Pa naj še kdo reče, da petro-dolarji nimajo čudežno moč.

Naselje pod stekleno kupolo

V mestecu Pionersku na krajnem severu Sibirije, v območju polarnega kroga so sovjetski strokovnjaki zgradili stanovanjsko naselje za 3.000 prebivalcev, nad katerim je narejena velikanska steklena kupola, ki privlači in zadržuje sončno toploto pod kupolo. To naselje so sovjetski strokovnjaki naredili kot prototip naselja, ki jih bodo v bodočnosti gradili na področjih, ki so sedaj zaradi neugodnih klimatskih razmer ostala nenaseljana. V naslednjem petletnem planskem obdobju so v Sovjetski zvezi predvideli, da bodo zgradili 30 podobnih, tudi nekaj večjih naselij. Delajo pa tudi že poskuse z ogromnimi steklenimi kupolami pod katerimi bi lahko gojili zelenjavo. Tako so prve raziskave pokazale, da je možno pridelovati zelenjavo tudi v krajih kjer se temperatura spusti pod minus 50 stopinj Celzija.

Petek popoldne. Po končanem delu, se gradbišče počasi prazni. Iz naselja hitijo delavci proti svojim domovom. Na vse strani jih nese pot. Še nocoj bodo pri svojih domačih. Tako je ob petkih za mnoge gradbince, za nekatere pa so takšni dnevi le enkrat na mesec ali še manj.

Vračajo se ob ponedeljkih, nekateri že celo ob nedeljah zvečer. Naselja se spet polnijo, gradbišča oživljajo, delavci med seboj izmenjujejo svoje doživljanje, pripovedujejo si kako so preživeli svoj prosti čas pri svojih doma in spet jih čaka nov delovni teden.

Tako se ponavlja iz tedna v teden, iz meseca v mesec, iz leta v leto.

Gradbišče je mnogim drugi dom, nekaterim pa celo prvi in edini!

Ob velikih državnih praznikih je v navadi, da gradbišča zapremo za nekaj dni in s tem seveda preneha delo tudi v naših obratih družbene prehrane in zamre življenje v naseljih. Tedaj lahko opazimo, da nekateri naši delavci ostanejo v naših naseljih in domovih tudi preko praznikov — ostanejo tu ker je tu njihov dom.

Se kdaj vprašamo zakaj je tako in se kdaj zamislimo nad življenjem teh naših sodelavcev?

Generacije in generacije gradbincev je že prešlo to pot gradbenega delavca. To je pot njihovega življenja, od delovnega mesta do doma in spet nazaj. Na gradbiščih in v naših naseljih pustijo svojo mladost, svoje zdravje, sebe samega dokler nekega dne za vedno ne odidejo domov.

Mnogi odhajajo utrujeni, stari, polni spominov lepih in žalostnih, mnogim je težko, ko zapuščajo za vedno svoj drugi dom. Ampak takšno je življenje in to življenje ne prizanaša, še najmanj pa gradbenemu delavcu katerega pot od začetka do kraja je dolga in naporna. Gradbišča so se z leti spremenila, marsikaj se obrača na bolje, tudi delovni pogoji.

Normalno bi bilo, da se spreminjajo tudi naši medsebojni odnosi, tisti odnosi, ki uravnavajo naše življenje in naše delo. Na gradbišču rastemo, se učimo, se vzgajamo in spoznavamo življenje. Gradbišče je torej šola in naš dom.

Tisti, ki že vrsto let preživlja svoje življenje na gradbiščih, bo vedel povedati, da so mnogi odšli kmalu po prihodu na gradbišče. Zakaj? Nekateri so odšli zaradi domotožja. Njihova prva pot v svet med nepoznane ljudi je bila za njih preizkušnja, ki jo niso uspeli sami prenesti.

Gledali smo jih, kako prvič prihajajo k nam, v naš kolektiv, v našo skupnost, nismo pa se vedno zavedali, da je naša dolžnost, da jim pomagamo prebroditi prve težave, da se bodo vživeli v novo okolje, v delo, v življenje, ki je povsem drugačno od njihovega dotedanega življenja.

Nismo znali, nismo hoteli ali nismo mogli pomagati tem začetnikom? Odgovorov je veliko ali malo bi bilo sprejemljivih. Mi nismo družba sebičnežev, mi ne smemo biti ljudje, ki jih usoda sodelavcev in soljudi ne zanima.

Zgrešeno in zelo nepošteno je od nas, če živimo v prepričanju, da nam ni mar kaj se dogaja z našim sosedom ali sodelavcem. Spoštovati moramo človekovo privatno, njegovo intimno življenje, to je povsem razumljivo. Ni pa razumljivo in človeško, da mu nočemo pomagati kadar to zmoremo ali kadar uvidimo, da je nekdo pomoči tudi potreben. Žal še mnogokrat slišimo: kaj me briga kaj počne sosed in kaj se dogaja z njim?!

Še vedno se dogaja, da se posamezniki zapirajo v ozke skupine in skupnice, na drugi strani pa se nekateri najdejo popolnoma izolirani od dogajanj na gradbišču ali v naselju. Kot napredna družba, ne bi smeli dovoliti, da se takšni odnosi pojavljajo v naši skupnosti. Dolžni smo se medsebojno vzgajati, s tem pa tudi ustvarjati dobre in poštene medčloveške odnose. Ne smemo pozabiti, da človeku — delavcu zelo veliko pomeni kako se do njega vedemo ali pri delu ali pri skupnem življenju. Kolikokrat se zgodi, da nadrejeni ne zna ali noče prisluhniti težavam posameznega delavca.

Zavedati se moramo, da lepa in iskrena beseda veliko pomeni. Če pokažemo skrb za delavčevu počutje, če ga povprašamo po njegovem zdravju, po njegovi družini in še o marsičem bi se lahko pogovorili z njim, bo to v delavcu vzbudilo občutek, da se razen za njegov delovni uspeh, brigamo tudi za njega kot človeka. Naš sodelavec bo s tem začutil tisti občutek varnosti, da se v svojih težavah ne bo našel sam vedel bo, da lahko računa na pomoč sodelavcev, na razumevanje v kolektivu in gradbišču — ta njegov drugi dom, mu bo pomenil mnogo več.

Žalostno je včasih doživeti kako posmehljivo znajo nekateri govoriti

o sodelavcu, pa naj si bo v slučaju njegovih privatnih zadev, v slučaju, ko seže po kozarčku ali je kako drugače prizadet. Zakaj se takrat raje ne vprašamo zakaj je ta in ta takšen in zakaj takrat ne postopamo kot dobri soljudje, da poizkušamo pomagati, ne pa ga še bolj osmešiti. Žal se to še vedno prepogosto dogaja.

Vsi mi, ki živimo v naši skupnosti, v tem našem drugem domu, smo dolžni razumeti eden drugega. Dolžni smo si pomagati, dolžni smo ustvarjati takšne pogoje dela in življenja, ki jih je človek vreden, in ki morajo v naši družbi biti prisotni.

Tu se postavlja eno naših najpomembnejših vprašanj — ali želimo imeti dobre delavce, ali želimo imeti dobre proizvodne delavce? Ker vemo, da je to želja naše celotne družbe, želja nas vseh, potem moramo tudi tako ravnati, da ustvarimo vse pogoje, da bomo imeli dobre in ustvarjalne delavce in ne samo to; da bomo imeli tudi dobre sodelavce in da bomo znali biti eden drugemu v pomoč.

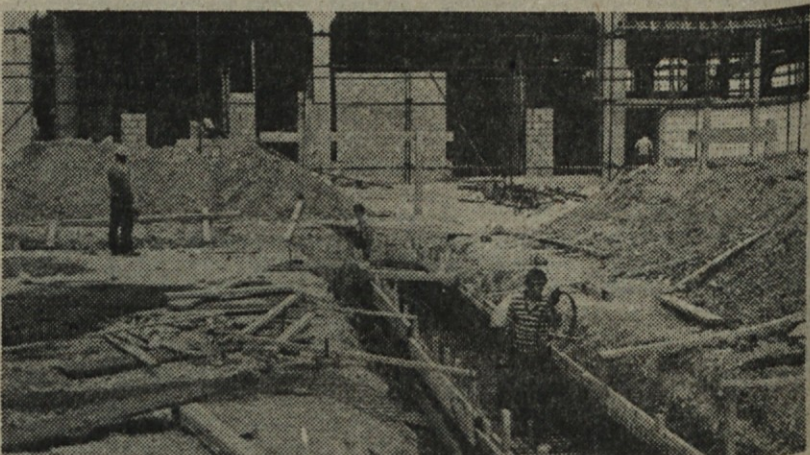
Koliko nerazumevanja in žalostnih primerov bi zmanjšali, če bi tako delali. Z takšnim načinom dela in življenja, bi izboljšali naše medsebojne odnose, postali bi tovariški — človeški.

Predno koga obsojamo ali obsojamo, se moramo vprašati zakaj to delamo in kaj je vzrok, da nekdo v naši sredini postane »problem« kot imamo temu navado reči.

Poizkušajmo se vživeti v njegov svet, poizkušajmo ga razumeti in če bomo to uspeli, mu bomo uspeli tudi pomagati. Zaved, da si nekomu pomagal, da si napravil nekaj dobrega in koristnega, je tako prijetna in to zavest si lahko pridobimo le z dobrimi deli, z ustvarjanjem poštenih, tovariških in človeških odnosov.

Tako bo gradbišče zares naš drugi dom — naš pravi dom kjer se bomo počutili varne in živeli človeku dostojno življenje.

JANI KLANČAR

Delo dobi značaj družbeno koristnega šele na trgu preko cene proizvodov

Iz varstva pri delu

Čevlji z »jekleno kapico«

Na občnem zboru OOOZ gradbišč in strokovnih služb tozda GE Maribor je delavec **Albert Kalebič** imel med drugimi tudi pripombo glede zaščitnih čevljev z jekleno kapico. »Ne le, da so izredno slabe kvalitete, ampak so sedaj v zimskem času celo nevarne«. Dejal je tudi, da »imajo delavci vse prezeble prste zaradi pločevine ki je vstavljena v prednji zgornji del čevlja«. Na to opozarja menda že tri leta, nezadovoljstvo narašča, rezultatov pa ni.

Zanimalo nas je, kaj o tem menijo še drugi delavci in kaj odgovorne osebe za varstvo pri delu.

Odgovorna oseba za varstvo pri delu v tozdu GE Maribor **Ivan Verhej** meni o tem takole: »Menim, da vse povedano ne drži. To so trenutno najboljši čevlji, kar jih pri nas premoremo. Zavaljo jih v lanskem letu ne beležimo poškodb stopal in prstov na nogah.

Vsem delavcem pa svetujem, naj v zamejke številko večje čevlje, da si vodo lahko obuli debelše nogavice.« Toliko o tem Ivan Verhej, kaj pa menijo delavci na gradbiščih?

Anton Šafarič, strojnik: »Varni so, to je res. Zaradi njih je vse manj poškodb prstov na nogi. Pločevina, ki je vstavljena v konico čevlja za- drži udarec tudi večjega kosa opeke. Toda pozimi so skoraj neuporabni. Prsti na nogah ti dobesedno zmrazne-

jo, če jih nosiš dalj časa. Nekaj bi bilo nujno storiti.«

Ivan Cehner, tesar: »Varni so, to drži, toda poskusite jih nositi pozimi samo eno uro. Jeklena kapica v čevljih je tako hladna, da imam letošnjo zimo vse prste premražene.«

Tudi **zidar Franjo Vnuk** je enakega mnenja: »Za zimo ti čevlji nišo«.

Jože Šrok, tesar: »Že večkrat smo urgirali in dejali, da ti zaščitni čevlji pri nižjih temperaturah niso primer- ni. Varni so, toda hladni, tako da ima že več delavcev močno premražene prste na nogah«.

Tako torej tisti, ki nosijo te čevlje osem ali še več ur na dan. V pripombi delavca Kalebiča je torej del resnice. Vsi ugotavljajo, da so čevlji z jekleno kapico varnejši. To potrjujejo tudi dejstva, da v lanskem letu ni bilo poškodb te vrste.

Toda pri tem ne gre zanemariti tisto drugo plat. Premraženi prsti, ki so mi jih hoteli pokazati delavci, so dovolj trden dokaz za to.

Slišali smo mnenje enih in drugih. Na potezi so sedaj tisti, ki skrbijo za varnost in počutje delavcev. Morda bi bilo možno v dogovoru s proizvajalci kaj storiti, da bi bil volk sit in koza cela. Čevlji naj bodo varni, toda tudi udobni.

FRANJO ŠTROMAJER

Skrb za kvaliteto betona

Tudi delo v laboratoriju pod lupo

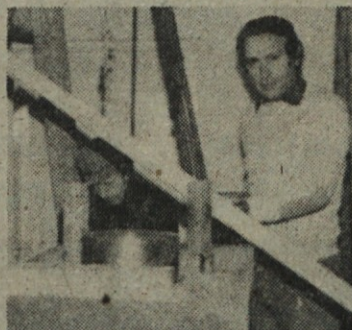
Pri preizkušanju dela betonskega elementa smo poleg laboranta Novaka ter vodje laboratorija Bruna Benjeta opazili tudi magistra **Enesa Seferovića** iz Gradbenega inštituta fakultete gradbenih znanosti iz Zagreba. Ta inštitut že nekaj časa bdi nad delom laboratorija mariborske gradbene enote. Sodelovanje traja že skoraj deset let v obojestranskem zadovoljstvu. Današnja nova tehnologija in uvajanje novih dodatkov betonskim mešanicam terja nenehno kontrolo, zato je dela v takem laboratoriju dovolj.

Nenehno merjenje, vibriranje, lomljenje, vse to je vsakodnevno delo delavcev v laboratoriju. Letno tako »zlomijo« okrog 4000 preizkusnih kock in tisoč cementnih prizm. Vse se skrbno beleži, rezultati pa s pridom uporabijo na naslednjih gradbiščih.

Tudi zadnji primer, ko je prišlo do porušitve dela strehe hale v Slovenski Bistrici, skrbno preučujejo. Končni rezultati še

niso znani, ker preizkušanje še traja. Brž ko bodo rezultati znani, bodo le-te uporabili v praksi, da ne bi prišlo do podobnih poškodb. Seveda imajo glavno besedo pri tem strokovnjaki inštituta iz Zagreba, ki prav tako raziskujejo vzroke porušitve dela strehe. Sodelovanje strokovnjakov inštituta in mariborskega laboratorija bo tako ponovno dokazala pravilnost obstoja.

FRANJO ŠTROMAJER

Magister Enes Seferović pri delu v našem laboratoriju

Ing. Miro Primorac na operativnem sestanku

Inž. Miro Primorac — novi vodja operative v GE Maribor

Po vrtni iz Iraka je Miro Primorac prevzel dolžnost vodje operative v tozdu GE Maribor. Dolga leta je uspešno delal kot vodja sektorjev, zato ima na tem področju bogate izkušnje.

Poleg operativnih sestankov, ki so vsak ponedeljek, je pred dnevi zbral vse delovodje in skupaj z njimi razčistil nekatere operativne probleme. S takim načinom dela bodo nadaljevali tudi v bodoče, ker bodo le tako kos obstoječim nalogam.

Mirota poznamo tudi po njegovem družbenopolitičnem delu. Pred odhodom na delo v Irak je bil podpredsednik sindikata gradbenih delavcev Slovenije. Tudi sedaj po prihodu v domovino namerava na tem področju nadaljevati z delom, kajti še vse preveč je nedorečenih stvari v gradbeništvu, ki prav sedaj v času stabilizacije, prihajajo na plan. Tudi na svojem delovnem mestu vodje operative v tozdu ima veliko načrtov in ni dvoma, da jih ne bo uresničil.

FRANJO ŠTROMAJER

Disciplina in delo disciplinske komisije v TOZD GE Ljubljana

Disciplinska komisija tozda GE Ljubljana je v letu 1980 imela tri glavne obravnave, na katerih je obravnavala okoli dvajset kršilcev ter pri tem izrekla petim prenehanje delovnega razmerja, desetim pogojno prenehanje delovnega razmerja in ostalim javne opomine in opomine.

V letu 1981 pa je imela sedem glavnih obravnav in pri tem obravnavala devetinpetdeset (59) kršilcev delovnih dolžnosti — od teh so večina KV delavci, nekaj PK in NK delavcev. Med temi sta bila obravnavana tudi dva skladiščnika, en delovodja, en vodja strojne službe (strojni referent) in štirje nočni čuvaji.

Od obravnavanih jih je dvajset dobilo odpoved, petnajst pogojno odpoved, dvajset javni opomin in štirinajst opomin.

Večje število kršiteljev discipline je po storjenem prekršku samo za-

pustilo delovno mesto in odšlo iz tozda.

Če bi po številu obravnave sklepali o aktivnosti komisije, bi se kaj hitro lahko zmotili — namreč v 1980. letu se je komisija šele organizirala in vpeljala v delo ter zato ni mogla obravnavati vse kršilce. Le-ti so zato bili obravnavani v letu 1981 skupaj s kršilci iz leta 1980. Zato je tudi število obravnavanih primerov bilo v lanskem letu večje.

Izkušnje so pokazale, da so kršilci delovne discipline vedno prisotni, samo jih je treba registrirati in obravnavati. Žal pa se večkrat zgodi, da tega ne storimo, kar se nam maščuje, saj če enemu spregledaš napako, drugi isto pričakuje in potem imamo samo še več težav.

Moramo se zavedati, da je zakon in pravilnik za vse enak in da ga moramo upoštevati ter se po njem ravnati.

Preds. disc. kom. Milenko Nikić

3. Konferenca zveze sindikatov Slovenije

Ce delavci odločajo o dohodku, vodijo tudi socialno politiko.

Po več kot polletnih pripravah in obsežni javni razpravi, ki je prodrla domala v vsa okolja je bila v Ljubljani 5. in 6. februarja 3. konferenca Zveze sindikatov Slovenije, ki je bila v celoti posvečena vlogi in nalogam sindikatov pri uveljavljanju delavcev kot nosilcev socialne politike in zagotavljanja socialne varnosti.

V veliki dvorani slovenske skupščine je 243 delegatov in veliko število gostov pozdravil predsednik slovenskih sindikatov **Vinko Hafner**. Posebej je med udeleženci pozdravil predsednika sveta Zveze sindikatov Jugoslavije **Radeta Galeba**, predstavnike vseh republiških in pokrajinskih sindikalnih svetov, predsednika predsedstva SR Slovenije **Viktorja Avblja**, predsednika izvsnega sveta SR Slovenije **Janeza Zemljariča** ter predstavnike CK ZKS, republiške konference SZDL, republiške konference ZSMS in republiškega odbora ZZB.

DELAVEC JE NOSILEC SOCIALNE POLITIKE

Uvodno poročilo je imel predsednik republiškega sveta ZSS **Martin Mlinar**, ki je v začetku svojega govora dejal, da se je sestala konferenca delegatov sindikalnih organizacij v času, ko smo že krepko zakoračili v uresničevanje nalog srednjeročnega planskega razvoja za obdobje od leta 1981 do 1985 in ko so v naši družbi v ospredju naporji za stabilnejše gospodarstvo, za usklajevanje vseh vrst porabe z realnimi materialnimi možnostmi združenega dela in družbe in ko se ostreje

izražajo tudi pereča vprašanja v socialni politiki in socialni varnosti. To seveda terjaja izostrevanje in usklajevanje programov in ciljev socialne politike, ki bi spodbudili napore za doseganje večjih delovnih rezultatov, pa tudi pravičnejše uporabe sredstev, ki jih združujemo po načelu vzajemnosti in solidarnosti. Zato v vsebini konference povežemo prizadevanja za uveljavljanje pravih nosilcev socialne politike, kot tudi za preverjanje izhodišč in samoupravnih mehanizmov za uresničevanje te politike.

V svojem uvodnem poročilu je **Martin Mlinar** naglasil, da bi moral sindikat skrbeti predvsem za izboljšanje življenjskega standarda, na drugem mestu je zahteva za uveljavitev načela delitve po delu in rezultatih dela. To pomeni, da morajo sindikati odločno odstranjevati vse ovire, ki preprečujejo delavcem, da bi odločali o rezultatih svojega dela. Zato to zahtevo delavcev ni moč razumeti zgolj kot poziv za materialno pomoč, saj delavci dobro vedo, da se dohodek niti ne ustvarja niti ne deli v sindikalni organizaciji, temveč v temeljni organizaciji združenega dela in v vseh oblikah proizvodnega in dohodkovnega povezovanja.

V minulem desetletju smo materialno in socialno zelo napredovali. Mnoge socialne cilje smo uresnili, nekatere tudi na račun zadolževanja in bodočega dohodka. Nismo pa še dosegli, da bi socialna politika kot celota postala pomemben spodbujevalec za dobro delo in gospodarnost ter celotni družbeni razvoj.

V nadaljevanju je **Martin Mlinar** tudi opozoril, da se morajo sindikati še bolj uveljaviti kot organizatorji delavcev in jih tudi politično usposabljati, da bodo postali dejanski

nosilci odločanja o ekonomskem in socialnem razvoju. To pa zahteva odločnejši politični spopad z vsemi centri odtujenega odločanja.

Poročilo **Martina Mlinarja** ponuja tudi konkretne podatke. V zadnjih desetih letih so bile tudi v Sloveniji spremembe ekonomsko-socialne strukture prebivalstva zelo intenzivne. Tako se je udeležba kmečkega prebivalstva zmanjšala za 12 odstotkov, v istem obdobju se je povečalo prebivalstvo naše republike za 10 odstotkov. K temu so prispevala preseljevanja iz drugih republik in avtonomnih pokrajin.

V letu 1970 je v Sloveniji bilo zaposleno 35 odstotkov prebivalstva, letos pa bo to več kot 47 odstotkov. Struktura zaposlovanja pa — žal — ni bila takšna, da bi zagotavljala optimalno uresničevanje razvojnih ci-

Uvodno poročilo na konferenci je podal **Martin Mlinar**, podpredsednik RO ZSS

ljev. Preveč smo zaposlovali v režiji, administraciji in družbeni nadgradnji nasploh. Med vsemi zaposlenimi je še vedno več kot 41 odstotkov priučenih in nekvalificiranih delavcev.

BOGATA RAZPRAVA NA KONFERENCI

V nadaljevanju konference so se zvrstili številni razpravljalci, čez 70 jih je bilo in iz izkušenj iz lastnih delovnih organizacij so razpravljali o problematiki zaposlovanja in izobraževanja, o humanizaciji dela z vidika zdravstvenega varstva, varstva pri delu in varstva invalidov, o prehrani med delom, o pokojninskem zavarovanju in socialnem var-

Delegate in goste na 3. konferenci ZSS je pozdravil **Vinko Hafner**, predsednik slovenskih sindikatov

stvu kmetov in varstvu starejših občanov, o stanovanjskem gospodarstvu, otroškem varstvu, preskrbi občanov ter oddihu in rekreaciji.

TUDI V GRADBENISIVU SO SE REZERVE

Na 3. konferenci je spregovoril tudi predsednik RO Sindikata gradbenih delavcev Slovenije, tovariš **Željko Humer** in dejal:

»Delavci gradbeništva smo si, enako kot v drugih dejavnostih, a vendar na nekoliko drugačen način, ki ga je opredeljevala posebnost dela, prizadevali za reševanje vrste vprašanj, ki so predmet razprave, oziroma so sestavni del socialne in ekonomske varnosti delavcev. Ugotoviti moram, da so delovni in življenjski pogoji nenehno predmet aktivnosti sindikata, hkrati pa so pri nas z ozirom na specifičnost dela in dela na terenu, zelo pomemben faktor položaja delavca. Rezultat interesa in konec koncev aktivnosti sindikata so velika vlaganja, vendar pa ta še vedno niso ustrezno izražena v boljših pogojih, predvsem zaradi dokaj visoke rasti zaposlovanja, nizke kvalifikacijske strukture in visoke fluktuacije delavcev in podobnih vzrokov.

Razlike v gnotnem položaju združenega dela gradbeništva so dokajšnje v pogledu, ko izhajajo iz ustvarjenega dohodka, a večkrat niso rezultat dela, temveč določenih pogojev, na katere delavci nimajo neposrednega vpliva. Znano nam je,

Na 3. konferenci so kot gosti sodelovali tudi: predsednik Zveze sindikatov Jugoslavije **Rade Galeb**, predsednik IS SR Slovenije **Janez Zemljarič** in **Miran Potrč**

da je investicijska izgradnja razdrobljena, da niti na stanovanjskem področju nimamo jasnih planov in da so marsikje večje prekinitve, ki bodo prav gotovo pustile socialne posledice. Vse to pa tudi odločilno vpliva na ustvarjanje dohodka gradbincev. Tudi med nami so rezerve — zmanjšanje izostankov iz dela, spremenjeni delovni čas, perspektiva, prihranek na materialu, dvig kvalitete in podobno, vendar pa moramo povedati, da je optimalna izraba omenjenih rezerv možna le v kontinuirani gradnji, čemur bomo morali posvetiti pozornost v gradbeništvu, oz. določeni meri tudi izven njega.

Sedanji družbeni trenutek narekuje odločnejše korake v uresničevanju pogojev za krepitev samoupravne vloge delavcev na vseh ravneh. Pod tem mislim določeno obvladovanje pogojev pridobivanja dohodka, ki je še vedno preveč odvisen od raznih administrativnih mer, oz. ukrepov in gospodarjenje z ustvarjenim dohodkom, ki je še vedno preveč otujeno. Z vidika vpliva na pogoje pridobivanja dohodka smo v gradbeništvu v položaju, ko ti pogoji niso odvisni le od tržišča, ne od plana, temveč vstopajo v prostor še vplivi raznih subjektov izven teh dejavnikov in od tega je v določeni meri odvisno pridobivanje del pa tudi pogoji realiziranja dohodka v procesu gradnje.

3. konferenca in njena stališča bodo pomembna vzpodbuda za hitrejšo reševanje že spoznanih in rešljivih problemov, saj gre za medsebojno dogovarjanje o reševanju življenjskih in delovnih pogojev. Posebno pri tem izpostavljam enotno urejanje vprašanj prehrane in bivanja na gradbišču ter vprašanje terenskega dodatka. Stališča imamo, a

praksa jih na žalost še ne sledi, pa tudi zaradi premajhne doslednosti sindikata.

Gotovo pa se bomo morali odločnejše zoperstavljati in obvladovati kratkoročne interese, ki se včasih kaže tudi v lovu za dohodkom. V gradbeništvu ugotavljam, da so ti kratkoročni interesi več prisotni kot drugje, ker veliko delavcev dela le s ciljem, čimprej pridobiti tolikšen dohodek, da si ustvarijo le boljše pogoje za življenje. Od tu tudi največkrat zanemarjanje prehrane in drugih življenjsko važnih potreb, ki se kasneje maščujejo.

Na področju združevanja sredstev za izgradnjo počitniških zmožljivosti, samskih domov, urejanje družbene prehrane in podobnih vprašanj.

Opozoriti želim še na eno vprašanje, ki pa je sicer tesno povezano s krepitvijo samoupravne vloge delavcev, to je medsebojni odnosi, skrb za človeka in njegova družbena vloga v OZD in v KS. Ne gre za nestrpnost ali slabe odnose, le premalo je človeško obarvanih delovnih stikov med seboj. Delavci so često preveč prepuščeni samim sebi in delovnim nalogam, ni pa dovolj odprtosti in posluha za vsakodnevne in povsem normalne človeške potrebe ali probleme. V tem trenutku, ko so pogoji proizvodnje in pridobivanja dohodka težji, je prav to potencialna možnost, da se to še poslabša, to se pravi, da bo še manj časa za človeka. Gradbeništvu je težak, a nikakor ne grob poklic. Zato vsaka pobuda ali konkreten pristop k razvijanju osebne izraznosti, oz. ustvarjalnosti, doseže velik domev (kulturna srečanja, rekreacija, itd). Seveda je pa največ vredno, kako je organizirano delo, oz. življenje na gradbišču in v

KS. Možnosti so neizrabljene, ne le na gradbišču, ampak predvsem na kraju bivanja — v samskem domu, naselju. Tu tudi krajevna skupnost ne najde kontakta ali vnašanja družbene vsebine v življenje delavcev, in ne gre zanemariti, da so večinoma to še mladi ljudje. Gotovo je prilika, da po 3. konferenci tudi v tem pogledu spremenimo dosedanjo prakso, seveda le z ustreznim prizadevanjem sindikata in vseh drugih subjektivnih sil.

PRI NAS IMAJO DELAVCI VELIKO SOCIALNO VARNOSTI

V nadaljevanju sobotnega dela konference je delegatom spregovoril tudi predsednik Zveze sindikatov Jugoslavije **Rade Galeb**. Opozoril je, da se naša družba v sedanjem trenutku srečuje s težavami, ki odsevajo tudi na socialnem področju. Zato je potrebna aktivnost vseh družbenih dejavnikov in posebej sindikatov, da pridobitev na tem področju ne izgubimo.

Ob tem pa je Rade Galeb rekel, da moramo bolj uveljaviti tudi dosedanje dosežke na socialnem področju. V Jugoslaviji delovni ljudje in občani uživajo številne socialne ugodnosti, ki se jim zdijo že same po sebi umevne. Zato pa morajo delavci vedeti koliko že zdaj dajemo v te namene. Preveč je zakoreninjena miselnost, da gledamo le na vsoto, ki jo dobimo na plačilni kuverti. Pomisliti bi morali na vse tiste ugodnosti, ki jih uživamo posredno, s tem, ko gre pomemben del dohodkov prav za urejanje vprašanj na socialnem področju. Vedeti tudi moramo, da so države, ki imajo veliko večji do-

O problemih, s katerimi se srečujemo v gradbeništvu je spregovoril Željko Humar, predsednik RO sindikata gradbenih delavcev Slovenije

hodek od naše, delavci pa imajo veliko manjšo socialno varnost kot v Jugoslaviji.

SKLEPI KONFERENCE SE BODO POTRDLILI V PRAKSI

Mesec dni po konferenci bo republiški svet ZSS sprejel program o tem, kako bo vplival na uresničevanje stališč in usmeritev o socialni politiki in socialnem varstvu.

Konferenca je odločila, da morajo osnovne organizacije sindikatov in organi ZSS že v treh mesecih po konferenci sprejeti svoje akcijske programe za uresničitev stališč in usmeritev sprejetih na konferenci. Podpredsednik RS ZSS Martin Mlinar je menil, da je mogoče nekatere sklepe in predloge uresničiti v dobrem letu dni. Pri tem je omenil nujen dogovor, kako bo z možnostjo za predčasno upokojitvijo.

V sklepni besedi na 3. konferenci Zveze sindikatov Slovenije je Vinko Hafner menil, da je za konferenco pomembno predvsem to, da je potrdila usmeritev, da je samoupravno organiziran delavec sam nosilec socialne politike in zagotavljanja svoje socialne varnosti, dalje, da sta ekonomski in socialni razvoj dve nerazdružljivi sestavini našega celotnega družbenega razvoja in da morajo sindikati in v njih organizirani delavci v sedanjem položaju vse instrumente socialne politike uskaljevati z gospodarskimi možnostmi in z delitvijo po delu, saj socialne pravice delavcev lahko širimo in krepimo le z ustvarjanjem večjega dohodka. S to konferenco nismo ustvarili delavcem iluzij o širitvi pravic zunaj materialne možnosti in mimo odločanja delavcev.

Cveto Pavlin

Med 243 delegati je bil na konferenci tudi Rudi Kranjc iz naše TOZD GE Celje

Još se gradi preko materijalnih mogućnosti

»Optužene« za glavnog uzročnika inflacije, investicije odoljevaju zahtevima da se napokon dovedu do granice mogućnosti.

Fobija gradnje je sasvim razumljiva posledica nastojanja da se što pre pobjegne od nerazvijenosti. Nema gradonačelnika koji ne želi da njegov mandat ostane zapamćen po nekoj gradjevini. Da li, međutim, ova generacija može sve sama da zvrši — da izgradi dovoljno fabrika, škola, obdaništa i bolnica? Sa kakvim ambicijama se ušlo u ovaj srednjeročni plan, zaista je izgledalo da se sve mora uraditi u ovom petogodištu. Na papirju je bilo 29.000 raznoraznih objekata, a da bi se oni mogli završiti — trebalo je odvajati 40 odsto društvenog proizvoda. Takav »zalogaj« ne mogu da izdrže ni jače ekonomije od naše. U takvoj situaciji jedan od puteva izlaska iz začaranog kruga investicija bio je da se poseže za kreditima — u zemlji i u inostranstvu. Privreda je brzo krčmila svoju tanku akumulaciju.

Ova godina pokazala je da, ipak, postoje određene granice platno-bilansne mogućnosti zemlje su se naglo pogoršale, stiglo je vreme otplate kredita, a mnogo posla ostalo je nezavršeno. Tokom ovog leta treba da bude završeno 190, od ukupno 359

krupnih objekata koji su zapisani srednjeročnim planom razvoja zemlje do 1985. godine. Okončavanjem ovog »investicionog kruga« očekuje se da će se razrešiti znatan deo privrednih nevolja i rasteretiti mnoge radne organizacije stalne trke za novcem.

»Teških« investicija, uglavnom u energetici, proizvodnji sirovina i baznoj hemiji, ima ravno 359 čija predračunska vrednost pojedinačno prelazi 500 miliona dinara i većina njih treba da bude završeno u ovoj godini. Uvidom u sadašnju situaciju, planeri predviđuju da će ove godine gradilišta biti završena na 190 mesta. Stepennjihove zvršenosti veći je od 73 odsto, a samo njihova predračunska vrednost premašuje 310 milijardi dinara. Već narednih godina očekuje se smanjenje prenapregnosti u oblasti investicija.

Radne organizacije, inspekcije i organi uprave doneli su od aprila do septembra prošle godine odluke o »zamrzavanju« 278 gradilišta u zemlji. Većina ovih objekata nalazi se u grupi takozvanih neprivrednih investicija i završetak njihove gradnje moraće da sačeka bolje dane. I pored toga, ocenjuje se da je izostao radikalniji zaokret u smanjivanju investicija.

U protekloj godini završeno je 3500 objekata, manjih i većih, ali je u ovom trenutku i dalje aktivno 25.500 gradilišta širom zemlje. Realan obim investicija smanjen je za oko osam procenata, a broj objekata u izgradnji za 12 odsto. Još se, međutim, gradi preko materijalnih mogućnosti privrede i društva. Gradi se i kada nema sredstava. Čudno je da SDK konstatuje kako se u zemlji gradi 286 objekata bez pokrića, a da se ne preduzimaju mere da se, u skladu sa zakonom, radovi konzerviraju.

Očigledno je da postoje »kule« u koje se ne sme dirati jer iz njih stoje moćnici raznih vrsta. Da radnici i njihove organizacije o tome odlučuju, oni bi davno prekinuli to mučno natezanje. Umesto da se sve snage usmere na završavanje ključnih objekata koji će najviše doprineti povećanju izvoza i zapošljavanju, pojedini investitori se iscrpljuju na završavanju objekata za koje nema novca i ne retko predstavljaju spomenike opština.

M. Dondjerović

U Jugoslaviji i dalje gradimo preko materialnih mogućnosti

U susret XII. kongresu SKJ

Brojnost i delegati kroz kongrese

Savez komunista Jugoslavije je do danas nosio tri imena. Formiran je na Prvom — osnivačkom kongresu koji je nazvan Kongresom ujedinjenja. Na tom kongresu naša Partija je dobila ime — Socijalistička radnička partija Jugoslavije (komunista). Kao takva je održala dva kongresa.

SOCIJALISTIČKA RADNIČKA PARTIJA (KOMUNISTA)

1. kongres — Kongres ujedinjenja održan je u Beogradu od 20. do 23. aprila 1919. godine. Tada je SRPJ (k) brojala preko pedeset hiljada članova. U radu kongresa je učestvovalo 432 delegata izabranih širom Jugoslavije.

2. kongres (Vukovarski) održan je u Vukovaru od 20. do 24. juna 1920. godine što će reći 14 meseci posle I kongresa. Tada je naša Partija brojala šezdeset i pet hiljada članova, a uza se je imela i preko 200.000 organizovanih radnika u sindikatima. Na tom kongresu je promenjeno ime naše Partije i ona

se od tada zove Komunistička partija Jugoslavije.

KOMUNISTIČKA PARTIJA JUGOSLAVIJE

Pod ovim imenom partija radničke klase naše zemlje održala je četiri svoja kongresa. Tu su:

3. kongres Komunističke partije Jugoslavije održan je van zemlje u Beču od 17. do 22. maja 1926. godine. Bilo je to vreme posle snažne ofanzive naše nacionalne buržoazije i stavljanja Komunističke partije Jugoslavije van zakona. U tom nastupu buržoazija se nemilosrdno obračunava sa radničkom klasom i njenom avangardom KPJ. Kao rezultat toga imamo brojno desetkovanu KPJ sa oko 2.300 članova. Na 3. kongresu prisustvuje 48 delegata od kojih 12 sa savetodavnim glasom.

4. kongres KPJ održan je takode van zemlje, u Drezdenu. Radio je 3. novembra 1928. godine. Tada je naša Partija brojala svega 2.034 članova. U radu kongresa je učestvovalo 22 delegata.

5. kongres KPJ je održan odmah posle II svetskog rata od 21. do 28.

jula 1948. godine u Beogradu. Iako je u ratu poginulo oko 50.000 članova KPJ naša Partija vođena pametnom politikom CK KPJ izašla je iz njega brojno jača. Ona je na završetku NOR-a brojala 141.066 članova, da do kraja 1946. godine u nju je primljeno još 48.496 novih članova. U vreme održavanja V. kongresa KPJ naša Partija broji 468.175 članova. Oni su na ovaj kongres poslali 2.344 svojih delegata da u njihove ime govore i da se dogovore. Kongres je održan ravno posle 20. godina (jer je IV održan 1928. a V kongres 1948. godine).

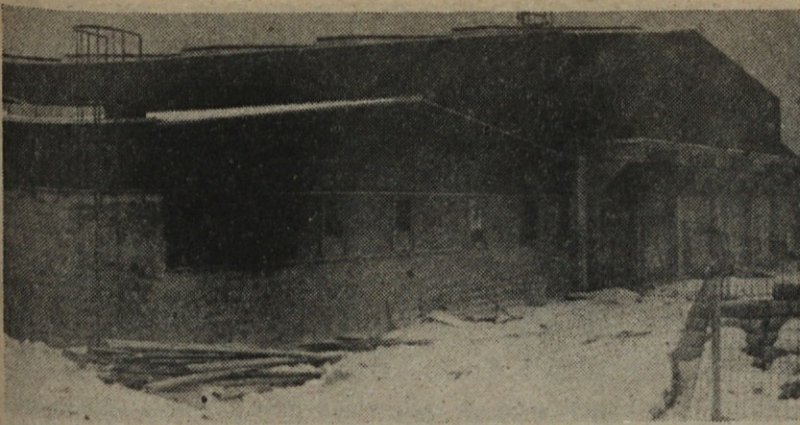
6. kongres KPJ održan je u Zagrebu od 2. do 7. novembra 1952. godine. Komunistička partija Jugoslavije tada broji 773.382 člana. Za svoj šesti kongres ona izabira i šalje na njega 2.022 svoja delegata. Šesti kongres Komunističke partije Jugoslavije menja naziv naše Partije i ona se od tog kongresa nadalje zove — Savez komunista Jugoslavije. Kao takav naš Savez je održao još pet svojih kongresa i sada korača ka

svoj XII kongresu. Kao Savez komunista Jugoslavije on je održao sledeće svoje kongrese i to:

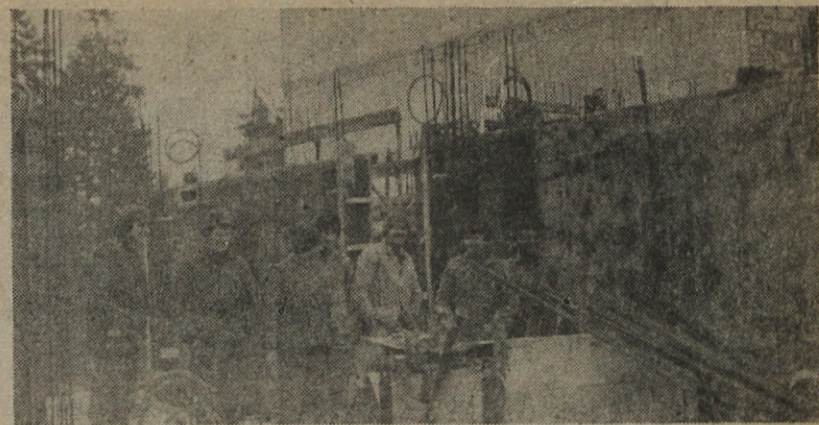
SAVEZ KOMUNISTA JUGOSLAVIJE

7. kongres SKJ u Ljubljani od 22. do 26. aprila 1958. godine. U vreme održavanja VII kongresa SKJ naša Partija broji 755.066 članova. Zato ona prema određenom ključu bira i na kongres šalje 1.795 svojih delegata. Treba reći da je ovaj kongres doneo našem Savezu komunista Program koji i danas služi svima nama kao putokaz u budućnost.

8. kongres Saveza komunista Jugoslavije je održan u Beogradu od 7. do 13. decembra 1964. godine. Tada je Savez komunista Jugoslavije organizacija sa preko milion članova — tačno 1.030.041 članova. Oni su na izborima održanim pre kongresa izabrali i na kongres poslali svoja 2.079 zastupnika-delegata.

Na gradbišču Avtoprevoza iz Dravograda nas čaka zunanja ureditev, vendar moramo počakati toliko, da bo sneg skopnel

Pozimi so roke najraje v žepu, ko je čas počitka

Z besedo in sliko po Koroški

Letošnja zima nas gradbenike kar dobro zadržuje pri delu. Kljub vsemu, se mrazu ne damo in delamo naprej.

Tako imamo na Javorniku v Ravnah enajst etažni del stanovanjske stolpnice narejen že do vrha. Dela kljub mrazu nadaljujemo na nižjem delu objekta. Ta stanovanjski blok bo imel 94 stanovanj, ki morajo biti dokončana v letošnjem letu.

Tudi o Otičkem vrhu zmrzal močno ovira dela na zunanji ureditvi Transportne baze za »Avtoprevoz« Dravograd. Objekti so v glavnem dokončani. Rok predaje objektov z zunanjo ureditvijo je mesec maj. Fantje pravijo, da ne bo problema z zaključitvijo, samo da pridejo to-

plejši dnevi.

Malo vstran preko reke Mislinje, gradimo za »Monter« Dravograd — oziroma je že namenu oddana industrijska hala. Dela se nadaljujejo še na prizidku in zunanji ureditvi. Vsa ta dela morajo biti končana tudi do maja.

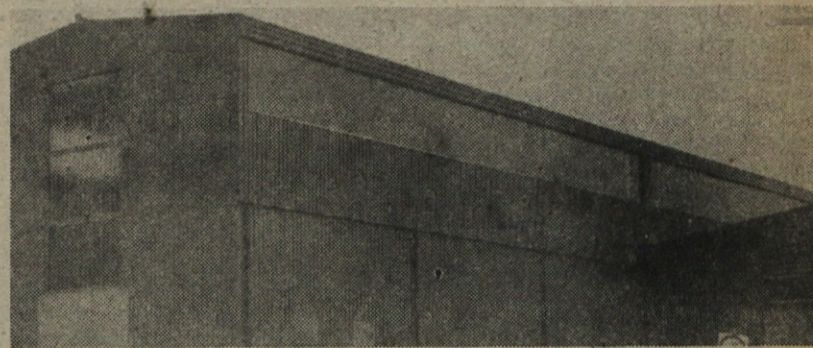
Tako ima naš sektor na tem območju še veliko nalogo s kratkim rokom.

Tako smo Korošci zajadrali v leto 1982 polni optimizma in dobre volje. Kaj vse bomo delali že vemo — vemo pa tudi, da bomo morali letos delati tako kot vsa leta dosedaj, saj je kvalitetno delo in spoštovanje zastavljenih rokov odlika, s katero se lahko pohvali malokateri tozd.

Vemo tudi, da se bomo morali tudi letos stabilizacijsko obnašati, varčevati, dvigniti produktivnost,

izpopolniti nagrajevanje po vloženem delu in še kaj.

RUDOLF LUDVIK

Industrijska hala za Monter iz Dravograda je pored.

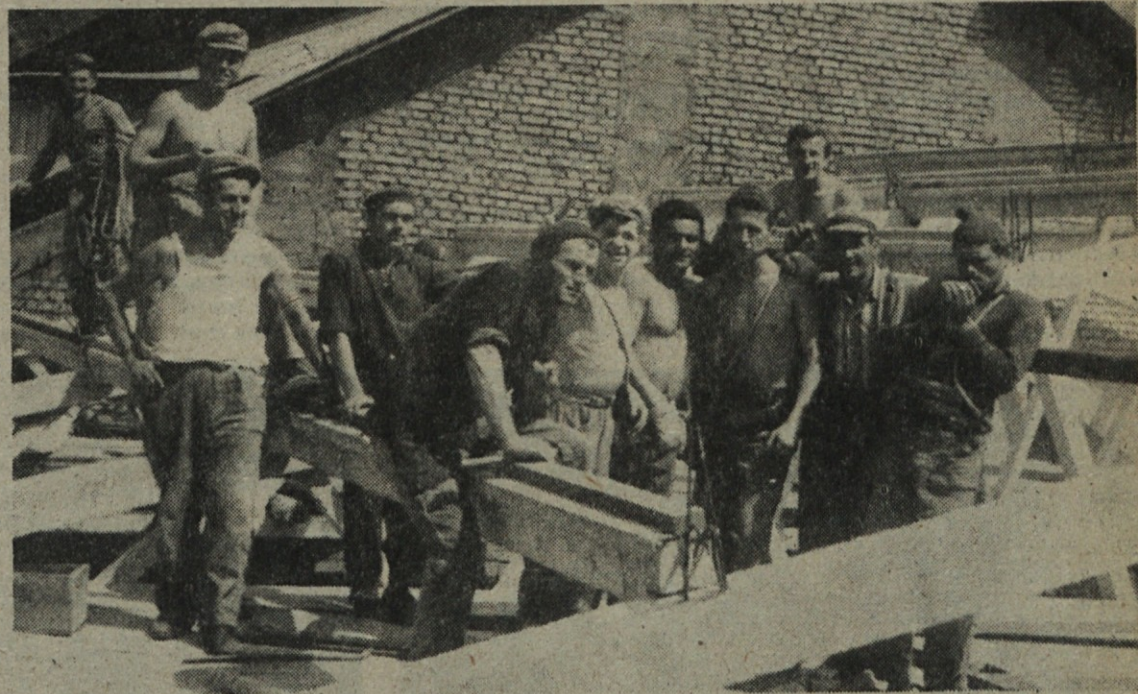
9. kongres Saveza komunista Jugoslavije održan je takođe u Beogradu i to od 11. do 15. marta 1969. godine. Kongres je imao dva dela — Svečani povodom pedesetogodišnjice Partije i radni. U to vreme naš Savez komunista broji 1.146.000 članova. Oni su na kongres poslali 1.278 svojih izabranika — delegata. Nova funkcija ustanovljena novim Statutom SKJ je — Predsednik SKJ na koju je na ovom kongresu izabran drug Josip Broz Tito.

10. kongres Saveza komunista Jugoslavije održan je u Beogradu od 27. do 30. maja 1974. godine. Savez komunista Jugoslavije u to vreme broji tačno — 1.076.712 članova. Oni su između sebe izabrali najboljih 1.666 i poslali na kongres kao svoje delegate.

11. kongres Saveza komunista Jugoslavije je održan u Beogradu od 20. do 23. juna 1978. godine. Na njemu su članovi SKJ-njih 1.623.612 izabrali između sebe i poslali na dogovor kao svoje delegate 2.251 svojih drugova. To je bio i poslednji kongres na kome je drug Tito govorio. Naredni XII kongres SKJ biće prvi kongres koji SKJ održava bez fizičkog prisustva njegovog tvorca i ideologa druga Tita ali sa njim u sebi i ispred sebe na putu ka komunizmu.

MIHAJLO GEORGIEVSKI

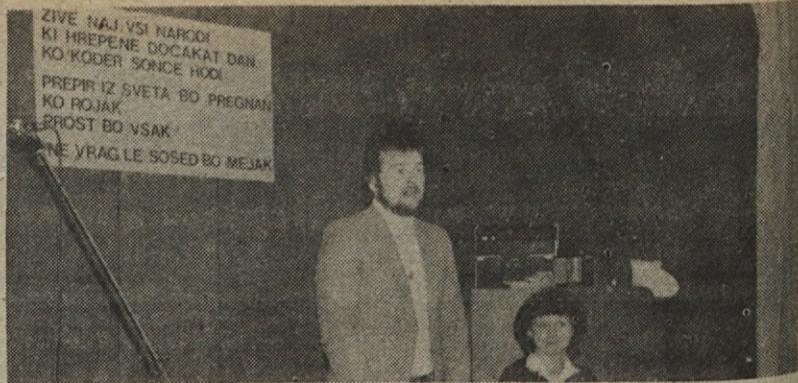
Bilo je leta...

Od našega sodelavca Rudolfa Ludvika iz Raven na Koroškem, smo dobili fotografijo skupine tesarjev in zidarjev, ki so leta 1963 delali na gradbišču za Rudnik Mežico v Žerjavu pri Črni na Koroškem. Ravno takrat so montirali skeletne betonske nosilce za eno izmed hal. V kolikor se kdo na fotografiji prepozna, ali ve kaj več o posnetku, naj nam te podrobnosti sporoči v uredništvo.

Krajski recital pesmi Franceta Prešerna so izvedli mladinci dijaških domov iz Ljubljane ob pomoči Jožeta Groblerja

Poročilo o delu koordinacijskega sveta v letu 1981 je podala sekretarka Jasna Ratajc, o programu za letošnje leto pa je govoril predsednik Pavel Kos

Najboljše mladince imajo v TOZD Ljubljana okolica

Nekaj manj kot sto mladincev in večina gradisovih tozdov se je 6. februarja udeležilo proslave kulturnega praznika in razglasitve najboljših mladinskih organizacij v Gradisu. Pod pokroviteljstvom koordinacijskega sveta OO ZSMS GIP Gradis so proslavo organizirali mladinci tozdov GE Ljubljana in Ljubljana-okolica ter delovne skupnosti skupnih služb. Proslave se je udeležil tudi direktor Kadrovske socialne službe tovariš Lojze Cepuš, predstavnik občinskih konferenc ZSMS občin Ljubljana Moste-Polje in Ljubljana — Center ter predstavniki mladinske organizacije Krajevne skupnosti Dušan Kveder-Tomaž.

Uvodoma so člani recitatorske skupine iz našega dijaškega doma pod vodstvom Milenka Nikića in ob sodelovanju Jožeta Groblerja iz tozda GE Maribor, ki je celoten program tudi vodil in povezoval, izvedli krajski recital pesmi, ki jih je napisal naš največji pesnik — France Prešern in v spomin katerega tudi slavimo naš kulturni praznik.

Po uvodnih recitacijah je besedo prevzel predsednik koordinacijskega sveta OO ZSMS Pavle Kos in pozdravil vse navzoče. Potem je besedo prevzela sekretarka Jasna Ratajc in podala poročilo o delu koor-

dinacijskega sveta v letu 1981. Iz poročila je bilo razvidno, da je koordinacijski svet lani delal precej aktivno, da pa je na tem področju še dosti dela, se morajo zavedati vsi mladinci v Gradisu.

O osnutku akcijskega programa za letošnje leto je spregovoril predsednik koordinacijskega sveta in med drugim izpostavil sledeče naloge: »Mladi bomo s svojo družbenopolitično akcijo prispevali h krepitvi samoupravnih družbenoekonomskih odnosov v vseh sredinah; več pozornosti bomo posvetili delu delegatov in vključevanju mladih v samoupravne tokove Gradisa; borili se bomo za dosledno izvajanje nagrajevanja po delu in rezultatih dela; uresničevali bomo zakon o SLO in DS; skrbeli bomo za pravičen postopek pri vključevanju mladincev v mladinske delovne brigade; več pozornosti bomo posvečali obveščanju in se trudili, da bi več o našem delu napisali tudi v Gradisov vestnik; spremljali bomo reševanje socialnega položaja mladih; tudi kulturi in športni rekreaciji bomo posvečali več pozornosti itd.«

Skladno temu programu je narejen tudi operativni plan dela za letošnje leto. 11. marca bo seja koordinacijskega sveta v tozdu GE Ljub-

ljana-okolica na kateri bodo potrdili novo mladinsko vodstvo v Gradisu. Marca bo treba že evidentirati tudi mladince, ki bodo sodelovali na mladinskih delovnih akcijah in mladinci, ki bodo sodelovali v mladinski delovni brigadi BVGP. Aprila bo tematska konferenca. Maj mesec, ki je tudi mesec mladosti bo za naše mladince najbolj aktiven. Takrat bo kviz znanja v Celju in pa srečanje mladih Bivših vojno gradbenih podjetij Jugoslavije v Beogradu. Od marca do kongresov ZSMS in ZSMJ bo treba aktivno sodelovati v pripravah na oba kongresa. V poletnih mesecih bodo naši mladinci sodelovali na mladinskih delovnih akcijah. Septembra bo koordinacijski svet organiziral skupni izlet mladincev Gradisa v enega izmed naših počitniških domov. Istega meseca se bodo mladinci Gradisa udeležili tudi seminarja za družbenopolitične delavce Gradisa. Za oktober mesec je na gradisov dan 4. oktobra bila predvidena podelitev priznanja najboljši OO ZSMS, vendar je večina bila mnenja, da naj podelitev izvršimo, tako kot letos, v mesecu februarju skupaj s proslavo kulturnega praznika. Bilo je izraženo mnenje, da bi podelitev meseca oktobra bila prezdodaj, saj bi potem lahko ocenjevali aktivnost posa-

meznih mladinskih organizacij samo v devetih mesecih.

Sledila je podelitev diplome najboljši OO ZSMS v Gradisu. Diplomlo je prejela mladinska organizacija tozda GE Ljubljana-okolica. V imenu osnovne organizacije jo je sprejel predsednik Tomaž Zupančič. S sklepom koordinacijskega sveta OO ZSMS so bila podeljena tudi priznanja najzaslužnejšim mladincem, ki so si največ prizadevali pri organizaciji lanskoletnega srečanja mladih Bivših vojno-gradbenih podjetij Jugoslavije.

Glede novega vodstva koordinacijskega sveta je bilo povedano, da evidentirani kandidat za predsednika, Milenko Nikić, zaradi odhoda na delo v Irak to funkcijo ne bo mogel prevzeti. Predlagan je bil drugi kandidat za predsednika Koordinacijskega sveta OO ZSMS GIP Gradis, ki bo dokončno potrjen na naslednji seji. To naj bi bil Cveto Pavlin iz delovne skupnosti skupnih služb.

Tem uradnem delu proslave je sledil kulturnozabavni program, ki so ga pripravili učenci naših dijaških domov iz Ljubljane. Po tem smo se malo zaplesali in zaužili po sendvič ter se z lepimi občutki razšli, prepričani, da bo prihodnje leto na podobnem srečanju še več mladih.

S. Zorec

Proslave kulturnega praznika se je udeležil tudi Lojze Cepuš, direktor KSS

V programu je sodeloval tudi ansambel mladincev iz KS Dušan Kveder-Tomaž

DIPLOMA

GIP „GRADIS“

KOORDINACIJSKI SVET OZSMS

LJUBLJANA

OZSMS TOZD GE LJUBLJANA - OKOLICA

NA OBČINI OZSMS OP. GRADIS ZA LETO 1981

LJUBLJANA 1981

Iz seje koordinacijskega sveta OZSMS GIP Gradis

Koordinacijski svet OO ZSMS GIP Gradis se je letos sestel prvič na seji v Ravnah na Koroškem 21. januarja, saj bodo tudi v letošnjem letu seje po tozdih, da bi tako spodbujali delo mladinskih organizacij.

Po uvodnem poročilu o delu mladinske organizacije na Ravnah je bilo jasno, da je mladina precej aktivna, vendar pa je vse preveč odvisno od zavzetosti predsednika samega. Za svoje delo so mladinci našega tozda Ravne na Koroškem lani dobili priznanje občinske konference ZSMS Ravne.

V naslednjih dveh točkah je predsednik Koordinacijskega sveta OO ZSMS tov. Pavle Kos iz tozda GE Maribor podal kratek pregled dela v letu 1981 in program dela za letošnje leto.

Bil je podan tudi osnutek programa za letošnje leto. Tako bo 11. marca seja na tozdu Ljubljana-okolica, kjer bomo potrdili novo vodstvo koordinacijskega sveta. Aprila bo izvedena tematska konferenca na temo, ki bo na letošnjem srečanju mladih BVGP. Maja bomo ponovno

organizirali kviz znanja in se udeležili srečanja mladih Bivših vojnogradbenih podjetij Jugoslavije, ki bo v organizaciji podjetja »Ratko Mitrović« v Beogradu. V poletnih mesecih se bodo mladinci udeležili mladinskih delovnih akcij. Septembra bo organiziran izlet za mladince vseh tozdov. V predlogu programa je tudi to, da naj bi na gradisov dan, to je 4. oktobra razglašali najboljšo mladinsko organizacijo v Gradisu.

V nadaljevanju je tekla razprava o volitvah novega Odstva koordinacijskega sveta OO ZSMS GIP Gradis. Po diskusiji in predlaganih možnih kandidatih je bil predlagan za predsednika Milenko Nikić iz tozda GE Ljubljana, za sekretarja pa Marinka Arko iz delovne skupnosti skupnih služb.

Pod točko razno je tekla razprava o organizaciji proslave kulturnega praznika, ki bo povezan z razglasitvijo najboljših OO ZSMS v Gradisu. Proslava bo 6. februarja v veliki sobi na skupnih službah.

C. Pavlin

Pravni nasveti

VPRAŠANJE:
I. P. nas sprašuje kakšen je učinek prenehanja delovnega razmerja na disciplinski postopek?

ODGOVOR:

V zvezi s postavljenim vprašanjem bi želeli podati sledečo obrazložitev:

Menimo, da niso redki primeri, da delavcu med disciplinskim postopkom preneha delovno razmerje zaradi lastne izjave. V takšnem primeru se postavlja vprašanje, če se lahko disciplinski postopek kljub temu nadaljuje. Glede tega vprašanja v praksi ni enotnih stališč, kajti po prvem stališču je potreben postopek ustaviti, ker delavec ni več v delovnem razmerju, po drugem stališču pa se postopek nadaljuje in dokonča z ugotovitvijo glede odgovornosti in glede ukrepa.

Praksa sodišč združenega dela v SR Sloveniji je zavzela stališče da prenehanje delovnega razmerja ni ovira za dokončanje disciplinskega postopka. Dokončna odločitev o delavčevi odgovornosti je včasih vezana tudi z drugimi pravicami kot npr. do pravice razlike osebnega dohodka v primeru suspenza. Včasih ima tudi delavec interes, da se disciplinski postopek dokonča in ugotovi glede njegove odgovornosti. Povsem pa je napačno tisto stališče, po katerem delavec med disciplinskim postopkom delovnega razmerja ne bi mogel odpovedati. Take omejitve

zakon seveda ne pozna, zato pa je logično stališče, da se lahko disciplinski postopek nadaljuje, vendar delavcu ne more prenehati delovno razmerje, če disciplinska komisija izreče tak ukrep, zato gre zgolj za deklaratorno ugotovitev o storjeni kršitvi, stopnji odgovornosti in izbiri ukrepa, če delavcu delovno razmerje ne bi prenehalo zaradi drugega razloga.

VPRAŠANJE:
A. B. sprašuje kako je po novem urejeno pri nas poskusno delo?

ODGOVOR:

V naših pravilnikih o delovnih razmerjih smo že pred časom spreminili najprej v pravilniku v Delovni skupnosti skupne službe nato pa še v pravilnikih TOZD določila, ki se nanašajo na poskusno delo. In sicer imamo določeno, da če s predhodnim preizkusom ni mogoče ugotoviti strokovnih in drugih z delom pridobljenih delovnih možnosti za opravljanje del oz. nalog, za katere se poteguje, je kandidat lahko določen čas na poskusnem delu.

Komisija za delovna razmerja sme določiti poskusno delo samo tistim kandidatom, ki se potegujejo za dela oz. naloge, za katero je opravljanje in trajanje poskusnega dela predvideno v Pravilniku o delih oz. nalogah.

Kandidatom ni potrebno opravljati poskusnega dela, čeprav se potegujejo za dela oz. naloge, za katere je predvideno opravljanje poskusnega dela, če izpolnjujejo enega ali več od naslednjih pogojev:

— da je opravljal enaka ali podobna dela oz. naloge najmanj dvakratno dobo, zahtevano v oglasu, oz. javnem razpisu,

— da je dobil družbena priznanja na področju, kamor spadajo tudi dela oz. naloge, za katera se poteguje,

— da ima dokazila, iz katerih je razvidno, da je kandidat uspešno opravljal enaka ali podobna dela oz. naloge kot so tista, za katera se poteguje,

— da ima isto smer in višjo stopnjo izobrazbe od zahtevane v oglasnem oz. javnem razpisu.

Poskusno delo se lahko podaljša za toliko dni, kolikor je bil delavec v poskusnem delu odsoten zaradi bolezni, orožnih vaj in drugih objektivnih vzrokov.

V Pravilniku o delih oziroma nalogah (razvid del oziroma nalog) TOZD pa so našteje šifre in nazivi delokrogov ter čas trajanja poskusnega dela (2 ali 3 mesece), ki je predviden za posamezne delokroge, za katere je predvideno opravljanje poskusnega dela.

Poskusno delo delavca spremlja in ocenjuje komisija, ki jo imenuje komisija za delovna razmerja na seji, na kateri sprejme sklep o izbiri kandidata.

Komisija ima tri člane. Člani komisije so lahko le strokovnjaki za

dela, oz. naloge, ki se v poskusnem delu ocenjujejo. Komisija sestavi program dela delavcu na poskusnem delu. Naloge izvirajo iz nalog oz. del, za opravljanje katerih je bil izbran. V času poskusnega dela se preizkušajo strokovne in druge sposobnosti delavca z ugotavljanjem rezultatov dela delavca, upoštevajoč količino in kvaliteto opravljenega dela, organizacijske sposobnosti delavca in pripravljenost delavca, da se vključi v delovni proces. Najmanj 5 dni pred potekom poskusnega roka, mora strokovna komisija predložiti poročilo o poskusnem delu z oceno sposobnosti delavca.

Če delavec med poskusnim delom pismeno izjavi, da ne želi več delati v TOZD oz. DS mu preneha delovno razmerje z dnem, ko poda pismeno izjavo komisiji za delovna razmerja.

Če je ocena strokovne komisije za spremljanje poskusnega dela negativna, sprejme komisija za delovna razmerja sklep o prenehanju delovnega razmerja delavca.

Zoper tak sklep ima delavec pravico vložiti zahtevo za varstvo pravic v roku 30 dni na delavski svet TOZD oz. DS. Sklep delavskega sveta TOZD oz. DS je dokončen. Zoper dokončen sklep ima delavec pravico v roku 30 dni od njegove vročitve vložiti zahtevo za varstvo pravic pri sodišču združenega dela, če meni, da je kršena njegova pravica.

Delavec, ki je uspešno opravil poskusno delo, nadaljuje z že začetim delom na delih oziroma nalogah za opravljanje katerih je bil izbran s pomočjo poskusnega dela.

MIKA BARTIČ

Kako najti sporazum med generacijami

Človeku prav gotovo ni vseeno, ko pri delu ali pri vsakodnevnem pogovoru sliši na pr.: oh, ti mladi, z njimi se ne da delati, ali pa: ti stari nas sploh ne razumejo! Takšnih in podobnih opazk je kar precej, upam si celo trditi, da vedno več.

Nesporazumi med posameznimi generacijami so vedno obstajali in prav tako obstajajo tudi v našem sedanjem času. Tega pri nas ne bi smelo biti v toliki meri, ker so naši medsebojni odnosi in s tem pa tudi naša medsebojna ureditev vseeno krepko drugačna od ureditve v drugih družbah. S tem hočemo povedati, da smo v okviru podjetja med seboj izenačeni pred zakonom in pred vsemi našimi samoupravnimi

sporazumi tako najstarejši kot najmlajši delavci.

Do nesoglasij prihaja predvsem zato, ker se premalo potrudimo, da se bolj sporazumno vključimo v delo oz. v določeni delovni proces ali pa morda premalo sodelujemo pri ostalem družbenem delu, ki nas bi moral povezovati v dobre medsebojne odnose.

Prepričan sem, da vsak novodošli delavec ali učenec, rad sprejme navštev starejšega, če mu le ta pomaga pri delu ali učenju. Ravno tu se najlaže spoznamo, sodelujemo in eden drugemu pomagamo. Dogaja pa se žal pogosto tudi obratno, da mnogo-krat starejši delavci nočejo poma-

gati mlajšim in jih neradi ali z nezaupanjem sprejmejo v svojo sredi-
no, mnogo je celo takšnih, ki ne pristopijo k svojim mlajšim sodelavcem ali učencem kot sebi enakim, zato tudi prihaja tako pogosto do nesoglasij in zapostavljanj.

Ne bi želel to posploševati ker je vsekakor več pozitivnih strani tudi te kot pa negativnih vendar moramo na vsak način poskušati odpraviti tudi te slabosti medsebojnega sporazumevanja.

Pri vključevanju novih članov v kolektiv in pri vzgoji naših učencev moramo biti izredno pazljivi, če hočemo, da bodo postali dobri delavci, in tovariši ostalim v kolektivu.

Razumljivo je, da večina novih delavcev, posebno mlajših prihaja k nam brez potrebnih izkušenj in znanja in k nam prihajajo prav zato, da bi izkušnje pridobili in iste koristno izrabijo pri svojem delu. Prišli so, da se nekaj naučijo in seveda, da tudi zaslužijo za svoje življenje.

Tudi mi smo tako prihajali v naš kolektiv povečini brez izkušenj in veseli smo bili, če nam je kdo pomagal prebroditi prve težave pri vključevanju v novo delovno okolje. Prvi vtisi pri vstopu v novo sredino so najvažnejši in tudi usodni za mladega človeka. Prav zato ne smemo

na nove sodelavce gledati ozko in z nezaupanjem temveč ji moramo zares tudi pomagati.

Naslednji problem slabega sporazumevanja je v sodelovanju na nekaterih področjih kot so šport, kultura in ostalo družabno življenje.

Starejši delavci včasih ne morejo razumeti, da mlajše generacije en del svojega časa preživijo ob športu. Športna rekreacija bo koristila vsakomur vendar jo mnogi odklanjajo ker vidijo v njej le zapravljanje časa. Prav tako se ne vjamejo med seboj mlajši in starejši na kulturnem področju zlasti če gre za modernejšo obliko kulturnega življenja. Mladim bolj leži sodobnejši način kulturnega življenja, naj bo to glasba, filmi, gledališče ali pa knjige.

Kulturni animatorji bi morali zato posvetiti več pozornosti tem razlikam pri načrtovanju kulturnega življenja v kolektivu.

Prepričan sem pa, da se že z malo razumevanja lahko vse uredi. Prilagoditi se moramo eni kot drugi. To pa lahko dosežemo že, če pokažemo nekoliko več dobre volje pri vspostavljanju medsebojnih odnosov.

Če bomo k odpravljanju takšnih problemov pristopili bolj človeško, bo uspeh zagotovito tu.

JANI KLANČAR

Resno zastavili delo

Mariborski mladinci uspešno startali v leto 1982

Vse kaže, da se mladina v mariborski gradbeni enoti prebujajo. Res, da je nekaj posameznikov poskušalo oživiti mladinsko organizacijo že prejšnjega leta, toda pravih rezultatov le ni bilo.

V lanskem letu pa se je skupina mladih gradisovcev ponovno sestala in si začrtala programsko pot in videli bomo, ali bodo to tudi uresničili.

Res da ena lastovka še ne prinese pomladi, toda velja počakati na prve rezultate. Pred kratkim so imeli sestanek ožjega predsedstva, na katerem so dopolnili program dela. Stalna povezava z OK ZSMS Maribor — Rotovž, bodisi na družbenem, idejnopoličnem, kulturnem, športnem ali na področju splošnega ljudskega odpora in družbene samozaveščitve, bo dala boljše rezultate in večjo povezanost mladincev Gradisa z mladinci svojega kraja. Ovrednotili so tudi finančno svoje delo.

88.000 dinarjev, tako menijo, je potrebno, da bi uresničili svoj program. Mislim, da jim bo to uspelo, če vemo, da se da marsikaj narediti z dosti dobre volje.

Organizirali bodo tradicionalni pohod na Pohorje, evidentirali možne kandidate za sprejem mladincev v ZK, tesneje se bodo povezali z aktivni po gradbiščih, organizirali obisk Hišo cvetja, sodelovali v vseh akcijah, ki jih bo na nivoju delovne organizacije pripravil koordinacijski svet OOSMS GIP Gradisa in še marsikaj.

Predsednik OO ZSMS Ferid

Ferid Muminović — predsednik OO ZSMS v TOZD GE Maribor

Muminović meni, da je sedanji sestav članov predsedstva mladinske organizacije zmožen uresničiti zadani program. Člani komisije za informiranje bodo s svojimi prispevki sodelovali z uredništvom Gradisovega vestnika in Obvestili GE Maribor.

Čaka jih torej veliko resnega dela, upajmo samo, da ne bodo odnehali na pol poti ali da bodo imeli dovolj podpore v drugih družbenopoličnih organizacijah tozda.

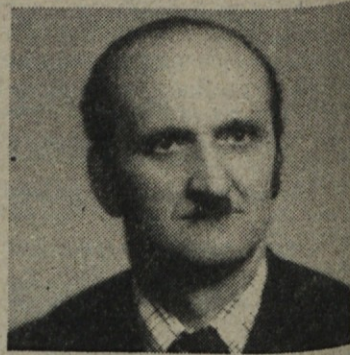
FRANJO ŠTROMAJER

Franc Lišter invalidsko v pokoj

Po dolgotrajni boleznih, številnih operacijah je telefonist iz skupnih služb Franc Lišter odšel v invalidski pokoj. Čeprav včasih malce nagajiv je bil vseskozi vesten in marljiv delavec.

Ob upokojitvi mu želimo, da bi kar najlažje preživljal bolezenske tegobe in, da bi ga zdravje malo bolj služilo, kot ga je zadnja leta.

Sodelavci

Zahvala

Ob invalidski upokojitvi bi se rad zahvalil vsem bližnjim sodelavcem za nesebično pomoč, ki so jo izkazovali v vsem mojem dolgotrajnem bolniškem staležu. Istočasno se iskreno zahvaljujem za darilo, ki so mi ga ob invalidski upokojitvi darovali sodelavci iz skupnih služb. Prav tako pa bi se za pomoč in razumevanje zahvalil tudi ostalim telefonistom, ki so

mi pomagali pri vsakdanjem delu. Posebna zahvala torej Miri iz Maribora, Lonki iz NG, Milici iz Ptuja, Jožici iz Celja in Hedviki iz KO.

Vsem še obilo delovnih upehov in še enkrat hvala vsem, ki ste mi pomagali pri delu in tudi potem, ko sem ostal v bolniški.

Franc Lišter

Izžrebane številke za zimске športne igre Gradisa

Prpriave za organizacijo letošnjih zimskih športnih iger Gradisa so praktično zaključene. Organizator iger je tozd Kovinski obrati Maribor. Organizacijski odbor, ki ga vodi Josip Humek, aktivni športni delavec je postoril vse, da se bodo naši športniki v Mariboru dobro počutili in da bo organizacija tekmovanja brezhibna.

Sportniki, ki bodo tekmovali v obeh disciplinah, to je, veleslalomu in tekih, bodo prenočili v hotelu Orel, saj bodo letošnje igre, za razliko od lanskoletnih, trajale dva dni. Po pobočju Areha se bodo 20. februarja najprej spustili veleslalomisti in sicer ob 10. uri, tekači pa bodo preizkusili svoje moči naslednji dan ob 9. uri, to je, v nedeljo. Za dvodnevno tekmovanje smo se letos odločili zato, ker smo pri organizaciji zimskih iger lansko leto imeli obilico težav, saj je bilo zelo naporno izpeljati cel program v enem dnevu, številni športniki niso mogli nastopiti v obeh panogah in ne nazadnje, tudi družabnosti je bilo manj kot vsa leta prej.

Žrebanje štartnih števil je bilo opravljeno 26. januarja v sejni sobi Kovinskih obratov Maribor. Žrebanja so se udeležili tudi nekateri športni referenti iz tozdov.

C. PAVLIN

Žrebanje za letošnje zimске športne igre

Po sledih črne roke

Pri Založbi Borec bo letos konec marca že tretjič izšla knjiga **Jožeta Vidica PO SLEDEH ČRNE ROKE**. Medtem ko je prvi natis obsegal 580 strani, 160 fotografij in dokumentov, bo tretji obsegal 680 strani, 200 fotografij in dokumentov. Cena je 650 dinarjev.

Črna roka je bila najbolj divja, edinstvena tajna morilska organizacija, ki je v minuli vojni delovala samo v Sloveniji. Morilci so ime povzeli po tajni organizaciji, ki je pred prvo svetovno vojno delovala v okviru obveščevalnega urada srbske vojske. Tudi slovenska črna roka se je izcimila iz obveščevalnega urada komande četniške vojske za Slovenijo in urada tajne domobranske obveščevalne službe.

O črni roki smo doslej vedeli bore malo, čeprav je ta pošast strahotno pustošila po naših krajih. Morila je matere z več kot desetimi otroci, mlada dekleta, otroke in starčke, včasih kar cele družine.

Pisec podrobno opisuje zločine črne roke na Jesenicah, v Kranju, v Ljubljani in njeni okolici, na Škofljici, v Pijavi gorici, na Turjaku, v Velikih Laščah, v Žužemberku, v Mirni peči, v Novem mestu, v Grosuplju, Višnji gori, v Trebnjem, v dolini Mirne, Šentrupertu, Škocijanu, Kostanjevici pa vse do hrvaške meje, na Notranjskem od Brezovice, pa Vrhniko in Logatca do Trsta, v Polhograjskih Dolomitih do Žirov, v okolici Litije in drugod.

GRADISOV VESTNIK izdaja organizacija združenega dela gradbeno industrijskega podjetja GIP Gradis Ljubljana. Izhaja mesečno v 10.000 izvodih. Ureja ga uredniški odbor v sestavi: Milenko Nikić, Ludvik Šnajder, Franjo Štromajer, Rudolf Ludvik, Zorana Klun, Mirko Zemljč. Glavni in odgovorni urednik Lojze Cepuš. Tehnični urednik Matija Krnc. Tiska tiskarna Ljudska pravica v Ljubljani. Naslov uredništva: GIP Gradis Ljubljana Šmartinska 134 a, 61000 Ljubljana.

Tiskarski škrat

GRADBENO
INDUSTRIJSKO
PODJETJE

TOZD
GRADNJE
PTUJ

LJUBLJANA

GIP GRADIS Ljubljana
TOZD GRADNJE PTUJ

obvešča občane, ki so zainteresirani za nakup garaže na Zihelovi ploščadi v Ptuj, da je še nekaj garaž naprodaj.

Velikost garaže 2,65 X 5,00 mm. Cena garaže je 130.000.— dinarjev. RLAČILO: 70.000.— din ob podpisu pogodbe, 60.000.— din na odplačilo na 12 mesecev. Možno je tudi pridobiti kredit pri banki na vezavo deviznih ali dinarskih sredstev.

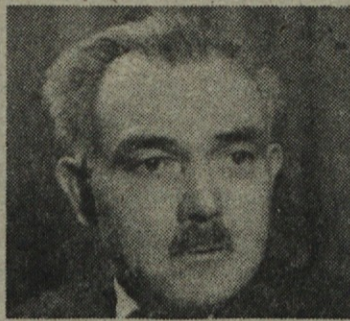
Gradbenikom radi očitajo visoke cene kvadratnemu metru stanovaljske površine. Toda tiskarski škrat se je na ta račun le malo preveč poigral pri oglasu v ptujskem TEDNIKU. Po njegovem bi naj stala garaža v velikosti 2,65 x 5,00 mm?!? 130.000 dinarjev. Avtomobili so res vse manjši, toda ta je le prehuda. Še hujša bi bila cena za tako milimetersko garažo. K sreči je tu krivec tiskarski škrat in ne gradisova enota Gradnje Ptuj, ki izdeluje čisto normalne garaže.

F. ŠTROMAJER

Martinu Sačerju v slovo

Umrl je Martin Sačer, naš dolgoletni sodelavec, mož preudarnih besed in dejanj.

Martin Sačer, se je rodil 8. 11. 1903 v Prelogu. Pri Gradisu Šoštanj se je zaposlil spomladi 1950 ter ostal v Celju vse do svoje upokojitve. Kot kvalificiran zidar je prebrodil vsa celjska gradbišča. Bil je vsem prijatelj v dobrem in slabem. Znal je prijeti za delo in nobeno delo mu ni bilo pretežko. Ko je pred leti odšel v zaslužben pokoj se je rad oglašal in vsak stik z bivšimi sodelavci mu je bil v veselje. Danes ga ni več in nemo delimo bol z njegovimi najdražjimi.

ZAHVALA

Ob smrti moje mame, sem bila deležna tolikšne pozornosti kolektiva Gradis TOZD Kovinski obrati Ljubljana, da se ne morem zahvaliti vsakemu posebej. Zato naj velja moja iskrena in topla zahvala za vsa ustna in pismena sožalja, prav tako za zbrani denarni prispevek namesto venca, ki je bil nakazan Društvu paraplegikov Ljubljana.

Malči Marinčič

Rešitev nagradne križanke v prejšnji številki

VODORAVNO:

Moralistka, Amerikanec, komuna, are, Maribor, Lav, Gorica, osama, likalnik, USA, I, Enare, oaza, leča, Eksodus, listopad, rimar, Na manira, sejalo, ata, at, Ištvan, m, STŠ, Odra, otročarija, trener, H., I., G.V, Aida, S. U., fritati, Roald, Dalmatince, Intime, Danilo, gostilna, dileme, Aru, NOE, Lisi, Ato, usnjar, Joe, jetik, doktrina, tritoni, anis, sektaš, aras.

Izmed 117 poslanih rešitev nagradne križanke, so bili izžrebani naslednji naši delavci:

1.nagrada 300 din: Stanko Ščavničar, TOZD GE Maribor
2. nagrada 200 din: Renata Klina, TOZD Kovinski obrati Maribor

3. nagrada 100 din: Erika Bošak, TOZD Nizke gradnje Maribor.

Čestitamo!

Najmlajši so bili najbolj zadovoljni pod vodstvom Lojzeta

Priprave na odhod na smučišče

Smučī nam niso več tako tuje

Kar ne morem zbrati besed, kako naj pričnem pisati o organiziranem smučanju v Gozd Martuljku. Vsa polna sem še prijetnih vtisov, ki so nas gradisovce spoznavali in družili v veliko družino.

Ta tečaj je bil organiziran za družine z otroci, z namenom, da se nekateri naučijo smučati, drugi pa izpopolnijo svoje smučarske sposobnosti. Besedo »tečaj« smo kaj kmalu zamenjali z besedo »priprave«, saj smo bili tako kompletni kot naša smučarska reprezentanca. Sicer pa pričnimo od začetka.

Prvi dan, ko smo se vsi spoznali in pokazali koliko kdo zmore na smučeh, smo bili razdeljeni v vrste, katere so vodili samo tržiški fantje. Ko omenimo Tržič nam je vsem jasno, da je od tod doma šola smučanja a la Bojan Križaj in kar hitro vam zaupam, tudi mi smo imeli za vaditelja Križaja, ni bil ravno Bojan, temveč Zdravko (njegov bratranec). Tudi »direktorja« smo si privoščili. To je bil naš Lojze Polajnar, kateri si je kar teden dni utrjeval kožo za tako odgovorno nalogo. Moram reči, da jo je imenitno izpeljal vse do zadnjega dne, ko ga je na tekmi prehitel Zdravko. Sicer pa je vsakega veselja enkrat konec.

In kako izgleda dan smučarskega tečaja. Vstajali smo med 7. in 7.30, kajti ob 7.45 nas je v sobi 305 čakala

kavica. Ko smo si takole malce okrepili veke, da smo boljše videli smo odšli na zajtrk. Po zajtrku smo se vsi zbrali pred hotelom Špik od koder smo se organizirano odpeljali na smučišče v Martuljek, najboljši — tisti iz Križajeve skupine pa v Kranjsko goro. Smučali smo do 12.30. Po kosilu obvezna kavica v sobi 305. Najkasneje do 15. ure smo šli zopet smučat. V popoldanskem času je bilo sicer prosto smučanje, kdor pa je želel nadaljevati z organizirano vadbo je bil vsak dan dežurni vaditelj. Po želji smo lahko dobili tudi tekaške smučī in se učili drsenja po ravnini. Ob 18. uri nas je čakala večerja in po večerji zabava.

Za zabavo sta bila zadolžena Vanja in Andreja. Vas zanima na kakšen način? Čisto preprosto. Organizirala sta zabavo bodisi v disco-teki ali v Kr. gori, kjer so igrali »Hazard«.

In kako je bilo poskrbljeno za otroke? Izvrstno! Z di se mi, da je to pravi raj za njih. Hotel, kjer imajo otroci proste roke in lahko so sproščali še poslednje atome moči, kar jih jim je ostalo od smučanja. Mimgrede naj vam povem, da so izredno dobri pevci. Na koncertu skupine »Hazard« so se posebno dobro odrezale Tina, Petra in Sabina, ki so skupaj z njimi zapele dve pesmi in deležne so bile močnega plavza.

Malce preveč sem se razpisala v preživljanje časa, ko nismo smučali.

O samem tečaju pa tole: Bil je zelo dobro izpeljan in zasluga gre res izredno dobrem vaditeljem, ki so nas učili obvladovanja smučī.

Vsi smo svoje večšine pokazali zadnji dan, ko smo imeli tekmovanje. To je bilo izpeljano kot vsako večje tekmovanje z elektronskim merjenjem časa, le TV kamere so še manjkale. Nikogar med nami ni bilo, ki ne bi izpeljal proge. Nekateri so za to pobrali več časa, drugi manj.

Zvečer smo imeli razglasitev rezultatov s podeljevanjem diplom. Da ne bi bili nekateri razočarani, predvsem naši najmlajši, ker niso dobili diplome, smo jim dali speči

veliko torto in veselja ni bilo konec. In že smo pri koncu tečaja. Spodobi se, da se ob zaključku pripravimo na režime. Tudi mi smo ga. Na šaljiv način je bil obravnavan vsak udeleženec tečaja skupaj z vaditelji in smeja je bilo do solz.

Povsem resno smo si vsi skupaj obljubili, da se drugo leto zopet zberemo in skušamo ponoviti tako prijetne dni, kot smo jih preživeli v času od 25. do 30. januarja 1982.

Ponovno se v imenu vseh udeležencev tečaja zahvaljujem izvrstno organizaciji, rekreatorju Lojzetu Polajnarju in njegovim tovarišem iz Tržiča ter tovarišici Kseniji vsem pa kličem NA SVIDENJE V LETU 1983. ANDREJA PUC

Zaradi varnostnih razlogov se začetniki vozijo sami

Čakanja v vrsti nismo bili oproščeni kljub Križajevi prisotnosti

Po kosilu in kavici se prileže tudi »sprehod« na smučeh